

වතුරැරිය සනාතවලෝධයට ධර්ම දේශනා...

රහනන් වහන්සේ
මරණින් මතු
අඟන...? නඟන...?

පූජ්‍ය කිරිඳිගොඩ ඤාණානන්ද හිමි

මහමෙව්නා
සදහම් ප්‍රකාශන

මහමෙව්නා සදහම් ප්‍රකාශන

මහමෙව්නාව භාවනා අසපුව

වඩුවාව, පොල්ගහවෙල.

දුර / ෆැක්ස් : 037 2244602

ඊ මේල් : mahamevnawa@mahamevna.org

වෙබ් අඩවිය : www.mahamevna.org

මහමෙව්නා සදහම් ප්‍රකාශන
රහතන් වහන්සේ මරණින් මතු ඇත..? නැත..?
ශ්‍රී බු.ව. 2551 ක් වූ උඳවස් මස

© සුජ්‍ය කිරිබත්ගොඩ ඤාණානන්ද හිමි

**පරිගණක ඇතුරු සැකසුම,
පිටකවර නිර්මාණය සහ ප්‍රකාශනය**

මහමෙව්නා සදහම් ප්‍රකාශන

මහමෙව්නාව භාවනා අසපුව

වඩුවාව, පොල්ගහවෙල.

දුර / ෆැක්ස් : 037 2244602

ඊ මේල් : mahamevnawa@mahamevna.org

වෙබ් අඩවි : www.mahamevna.org

දසබලසේලප්පහවා හිබ්බානමහාසමුද්දපරියහිතා
අට්ඨංග මහීගසලිලා ජීනවචනහද්දි චිරං චහතුති

දසබලයන් වහන්සේ නමැති ශෛලමය පර්වතයෙන් පැන නැගී
අලා මහා නිවන නම් වූ මහා සාගරය අවසන් කොට ඇති
ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය නම් වූ සිහිල දිය දැහැන් හෙබි
උතුම් ශ්‍රී මුඛ බුද්ධ චරිත ගංගාව (ලෝ සතුන්ගේ සැසඳ දුක නිවීමෙන්)
බොහෝ කල් ගලාබැසීයා යෙක්වා !

(සලායනන සංයුත්තය - උද්දාන ගාථා)

රහහන් වහන්සේ මරණිත් මතු ඇත...? නැත...?

-චූල මාලුංකාස සූත්‍රය-

ශ්‍රීදාමනින පින්වතුන්,

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළ ධර්මය අවබෝධ කිරීමට නම් ඒ කෙනා හිතනු පුළුවන් කෙනෙක් විය යුතු යි. හිතනු පුළුවන් කියල කියන්නේ තමන්ට ඕන ඕන ආකාරයට හිතුවක්කාර ක්‍රමවලට හිතන එක නෙමෙයි. බුදු රජාණන් වහන්සේ දේශනා කරල තියෙන පිළිවෙලට ම ඒ ධර්මයට අනුව ම හිතනු පුළුවන් කියන එක යි. ඔය කියන කුසලතාවයන් ඔබ තුළ ඇති කර ගත්තොත් ඔන්න ඔබට පුළුවන් වෙනවා බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළ ධර්මය අවබෝධ කර ගන්න. අතීතයේ යම් කිසි කෙනෙක් නිවන් අවබෝධ කළා නම් ඒ සියළු දෙනා ම බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළ ක්‍රමයට හිතනු පුරුදු වෙච්ච අය යි. හිතීමේ හැකියාව නැති කිසි ම කෙනෙකුට මේ ධර්මය අවබෝධ කරන්න බැහැ. එහෙනම් ඔබට තේරෙනවා ඇති අපේ මේ හිතේ තියෙන කුසලතාවය තිබිය යුත්තේ අපට ඕන හැටියට වල්පල් හිත හිත ඉන්න නෙමෙයි. මේ ජීවිතය ගැන කල්පනා කිරීම පිළිබඳ ව බුදු රජාණන් වහන්සේ පෙන්වා දීපු ක්‍රමයක් තියෙනවා. අන්න ඒ ක්‍රමයට ම වින්තනය හසුරුවන්න අපි දක්ෂ විය යුතු ය.

ධර්මය ඇති තැනක කන්ඩ මහණ වුණත් කමක් නැහැ.

එක වයසක ආච්චි කෙනෙක් හිටියා. මේ ආච්චි හරි ම දුප්පත් කෙනෙක්. කුසගින්න නිවා ගන්න හරිහමන් කෑමක් බීමක් නැහැ.

දවසක් කෂම ටිකක් හොයා ගෙන වික්තරා මෙහෙණි අසපුවකට ගියා. ඒ අසපුවේ වැඩ සිටියේ පටාවාරා හික්ෂුණීන් වහන්සේ. චදා පටාවාරා හික්ෂුණීන් වහන්සේට හොඳට රසට දානයක් ලැබිලා තිබුණා. චදා ඉතිරි වෙච්ච දානෙ ටිකක් මේ ආච්චිටත් ලැබුණා. මේක අනුභව කළාට පස්සේ මේ ආච්චිට රස වැටුනා. චයා කල්පනා කළා “මෙතැන නම් හොඳ තැනක්. මේ හික්ෂුණීන්ට හොඳ රසට කන්න හම්බ වෙනවා. මටත් මෙතැන නතර වුණොත් නම් හොඳයි ” කියලා.

ඊට පස්සේ මේ ආච්චි මොකද කළේ? පටාවාරා හික්ෂුණීන් ගෙන් අවසර ඉල්ල ගෙන මේ ආරාමේ නතර වුණා. දැන් මේ නතර වුණේ ඛණ අතන්න හිතා ගෙන ද? නැහැ. කෂමට රස වැටිලා කන්න හිතාගෙන යි. ටික දවසක් ඉන්න කොට මේ ආච්චිට හිතුණා “හැමදාම මේක කරන්න බැහැ. මෙහෙට එන දායකයො එක එක ප්‍රශ්න අහනවා. මෙතැන පැවිදි වුණා නම් හරි” කියලා. එහෙම හිතල පටාවාරා හික්ෂුණියට කිව්වා “පින්වත් හික්ෂුණිය, මාව පැවිදි කරන්න” කියලා. “හොඳයි!” කියලා මේ ආච්චිව මහණ කළා. දැන් මොකද මේ ආච්චි මහණ වුණේ ධර්මය අවබෝධ කරන්න ද, කන්ඩ ද? කන්ඩ යි මහණ වුණේ.

වයසට ගියත් හිතන්න පුළුවන් කෙනා ජය ගන්නවා

නමුත් මේ ආච්චිට අර හැකියාව තිබුණා. මොකක් ද ඒ ? බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළ ධර්මයේ ආකාරයට හිතන්න පුළුවන්කම. දාන ශාලාවේ ඉඳගෙන ඉන්න කොට පටාවාරා හික්ෂුණිය දායකයන්ට ධර්ම දේශනා කරනවා. “මේ ඇස අහිත්‍යයි, මේ කණ අහිත්‍යයි, මේ නාසය අහිත්‍යයි, මේ දිව අහිත්‍යයි, මේ කය අහිත්‍යයි, මේ මහස අහිත්‍යයි.” කියලා.

ඊළඟට පටාවාරාව කියනවා “ඇහැට ජේන රූප අහිත්‍යයි, කණට ඇහෙන ශබ්දය අහිත්‍යයි, දිවට දැනෙන රසය අහිත්‍යයි, කයට දැනෙන පහස අහිත්‍යයි, මහසට සිතෙන අරමුණු අහිත්‍යයි” කියලා. දාන ශාලාවේ ඉඳගෙන ඉන්න අර ආච්චිට මේක ඇහෙනවා “දිවත් අහිත්‍යයි, දිවට දැනෙන රසයත් අහිත්‍යයි. අහිත්‍ය වූ රසයකට හේ ද මම මේ ඇලුල ඉන්නේ” කියලා මේ ආච්චි ගේ හිතේ මේක දෝංකාර දෙනවා. මේ ආච්චි මේක ටිකෙන් ටික නුවණින් විමස විමස බලද්දි අහිත්‍ය තුළ හිත පිහිටන්න පටන් ගත්තා. සිතීමේ හැකියාව කොයි තරම් ද කියන්නේ, මේ ආච්චිට පුළුවන් වුණා සුළු කලකින් අරහත්වයට පත් වෙන්න. බලන්න චතකොට කන්ඩ මහණ වුණත් අර සිතීමේ

හැකියාව තිබුණ නිසා ධර්මාවබෝධය කරා යන ආකාරය.

අනිත්‍ය සිහි කිරීම පෞරුෂය නැති වෙයි ද?

වර්තමානයේ ලංකාවේ ජීවත් වෙන බෞද්ධ වේශයෙන් සිටින අයට මේක අමාරු දෙයක් වෙලා තියෙන්නෙ අනිත්‍ය ධර්මයට විරුද්ධව සිහිම නිසයි. පසු ගිය දවස් වල මට හම්බ වුණා බෞද්ධ වේශධාරීන් දෙපළක්. ඒ අය මට කියනවා අනිත්‍ය ගැන කතා කළා ම පෞරුෂය නැති වෙනවා ලු. ඒ නිසා අනිත්‍ය ගැන කතා කරන්න එපා කියලා. මම ඒ අයට කිව්වා අනිත්‍ය ගැන කතා කළ ම පෞරුෂය නැති වෙනවා නම් මේ ලෝකයේ පෞරුෂය නැති පළමු ප්‍රසිද්ධ ම කෙනා වෙන්න ඕන අනිත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කරපු බුදු රජාණන් වහන්සේ යි. ඊළඟට පෞරුෂත්වය නැති පිරිස වෙන්න ඕන අනිත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කරපු රහතන් වහන්සේලා සහ අනිකුත් මාර්ගඵල ලාභී උත්තමයන් වහන්සේල යි. උන්වහන්සේලාට පෞරුෂයක් තිබුණේ නැද්ද? උන්වහන්සේලාට තරම් පෞරුෂයක් මේ ලෝකෙ වෙන කාටවත් තිබුණේ නැහැ. පෞරුෂය කියලා කියන්නේ තමන්ට තියෙන අදින වින්තනයට යි. තමන් තුළ තියෙන ගුණධර්ම වලට අකම්පිත බවට යි.

දැන් බලන්න එතකොට “ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි” කිය කියා බෞද්ධ වේශයේන ම ඉඳගෙන මේ ජනතාව බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මයට ම ද්වේෂ කරන හැටි. “හා! හා! ඔය ධර්මය කියන්න එපා. පෞරුෂය නැති වෙයි.” කිය කියා ධර්මයට විරුද්ධ මානසිකත්වයක තමයි මේ බෞද්ධ ජනතාව ඉන්නේ. අන්න ඒ නිසා යි මේ රටේ මෙව්වර ඉක්මනට අන්‍යාගමිකාරයින්ට මිත්‍යාදෘෂ්ටි පතුරුවන්නට පුළුවන් වුණේ. නාමිකව බෞද්ධව පෙනී හිටියට හිතිය බෞද්ධ නො වෙව්ව නිසයි මේ ජනතාව අන්‍යාගමික කුමන්ත්‍රණ වලට අනු වෙන්නේ.

මෝඛ දෙමව්පියෝ දරුවෝ මාර්ගඵල ලබනවාට බය යි...

දැන් අපේ ළමා වැඩසටහන් වලට එන පුංචි ළමයින් ගෙන් ඇහැව්වොත් ඔයා කවුරු වෙන්න ද කැමති කියල ඒ ළමයි කියනවා සෝතාපන්න වෙන්න කියලා. අපි සෝතාපන්න වෙන්න කැමතියි කියලා කියනවා. මේකට තිසරණය නැති මෝඛ දෙමව්පියෝ බය වෙනවා. දැන් අපි ගත්තොත් ගෑණු ළමයෙක් පිරිමි ළමයෙක් එක්ක යාළු වෙනවා නම් මේ දෙන්න ම සෝතාපන්න වෙව්ව දරුවෝ නම් ඒ අය

ගේ විවාහ ජීවිතය කොයිතරම් සාර්ථක ද? යම් දවසක ඒ අය දෙමව්පියෝ වෙලා ඒ අයට දරුවෝ ලැබෙන කොට ඒ දරුවන්ට ඉන්නේ සෝතාපන්න වෙච්ච අම්ම කෙනෙක්. සෝතාපන්න වෙච්ච තාත්තා කෙනෙක්. ඒ දරුවන්ට කොච්චර ලාභයක් ද. මම මෙහෙම කිව්වා ම තිසරණය කෙරෙහි සද්ධාවක් නැති අර උදවිය කියනවා සෝතාපන්න වුණාට පස්සේ ආර්ථික වශයෙන් මොනවා වෙයි ද දන්නේ නැහැ කියලා. මං කිව්වා යම් කිසි කෙනෙක් අධාර්මික ව කෝටියක් හම්බ කරනවා නම් සෝතාපන්න වෙච්ච කෙනෙකුට ධාර්මික ව දස කෝටියක් හම්බ කරන්න බැරි ද කියලා. චිතකොට පුළුවන් කියලා කිව්වා.

දැන් බලන්න හිතලා මේ මිනිස්සු බොහෝ දෙනෙක් බෞද්ධ වේශයෙන් හිටියට බුදු දහමට ද්වේශ කරනව. නිවන ප්‍රතික්ෂේප කරනවා. චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධයට කැමති නැහැ. ඒකට බය යි. අහිත්‍ය ගැන කතා කරනවාට කැමති නැහැ. “ඕව කියන්න ඵ්සා. පවුල් ජීවිත කඩා වැටෙයි” කියනවා. එහෙම බලනකොට ඒ උදවිය ගේ අදහස් වලට අනුව චිතකොට බුදු රජාණන් වහන්සේ තමයි අහිත්‍ය ගැන කියල දිලා මේ සමාජයට විශාලතම හානිය කරලා තියෙන්නේ. දැන් බලන්න මේ ධර්මයට විරුද්ධ අදහස්වල ඉඳලා මේ අයට කවදාවත් ධර්මය අවබෝධ කර ගන්න නම් ලැබෙන්නේ නැහැ.

මෝඩ මිනිස්සු කළුවරේ.....

දැන් ඔබ ගත්තොත් අපේ භාවනා වැඩසටහන්වලට බොහෝ කාලයක් පටන් සම්බන්ධ වෙලා ධර්මය කෙරෙහි පැහැදීමක් ඇති ව තෙරුවන් සරණ ගිය පිරිසක්. ඒ නිසා ඔබට මම මේවා කියන්නේ ඔබේ යුතුකමක් තමයි ඔබ ඉගෙන ගත්ත ධර්මය මේ සමාජයේ ඉන්න අතින් අයටත් කියලා දෙන එක. චිතකොට ඔබට පුළුවන් මේ මෝඩ මිනිස්සුන් ගේ ජීවිතවල තියෙන කළුවර පිහිදල දාන්න.

බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය ජීවිතයකට ලැබුනෙ නැත්නම් ඒ ජීවිතය යි, කළුවර යි අතරේ වෙනසක් නැහැ. හිරු සඳු නැති කළුවරේ වළියක් නැතිව මනුෂ්‍යයෙක් යන්න ගියොත් ඒ කෙනා ඕනෑ ම කටු අකුලක පැටලෙන්න පුළුවන්, ඕනෑ ම වලකට වැටෙන්න පුළුවන්, ඕනෑ ම කුණු කාණුවකට වැටෙන්න පුළුවන්, ඕනෑ ම උගුලකට අනුවෙන්න පුළුවන්. ඒකට හේතුව ඒ කටු අකුල් බේරගෙන වලවල් වල නො වැටී, උගුල්වලට හසු නොවී ඒ කෙනාට පාරෙ යන්න පුළුවන්කම තියෙනවා.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා, අන්ත ඒ වගේ තමයි ධර්මය හිසම ආකාරයෙන් ජීවිතයට ගලපා ගත්ත කෙනා පැහැදිලි ඉලක්කයක් කරා යනවා. ඒක සිද්ධි වෙන්නෙ ධර්මයට අනුව හිතුවොත් ඒතරයි. බොහෝ දෙනෙක් ධර්මයට අනුකූල ව හිතන්න දක්ෂ නැහැ. මේක ගිහි අයට විතරක් නෙවෙයි පැවිදි වුණත් ධර්මයට අනුකූලව හිතන්න තමන් දක්ෂ වුණේ නැත්නම් එයා ආලෝකය කරා යන්නේ නැහැ. බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ කාලයේ පවා සමහර ස්වාමීන් වහන්සේලා හිටියා ධර්මයට අනුකූලව හිතන්නේ නැතිව හිතන ක්‍රමය පටලවා ගත්ත අය. අන්ත එහෙම සිදු වීමක් තමයි අද ඔබට මේ දේශනාවෙනුත් ඉගෙන ගන්න ලැබෙන්නේ. මේ දේශනාවේ නම **දුල මාලුංකය සූත්‍රය**. මේ දේශනාවට සම්බන්ධ වුණ හිතන ක්‍රමය පටලවා ගත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හිටියා. ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ ගේ නම මාලුංකය පුත්ත.

අමතක කරන්න එපා...!

උන් අපි දන්නවා කෙනෙක් මහණ වෙන්නෙ එක ම එක ඉලක්කයකට යි. ඒ තමයි සංසාර දුකෙන් නිදහස් වෙන එක. මහණ වෙන්න ඉස්සර වෙලා නැම කෙනෙක් ම සිවුරු ඉල්ලන්නේ වාක්‍යයක් කියල. ඒ තමයි "සියළු දුකින් නිදහස් වීම පිණිස, ඒ අමා නිවන සාක්ෂාත් කිරීම පිණිස ඔය සිවුරු මට ලබා දී මාව පැවිදි කරන සේකවා!" කියල. නමුත් බොහෝ දෙනෙකුට මහණ වෙවිච දවසේ ම ඒක මතක නැහැ. අන්ත ඒ වගේ තමයි මේ මාලුංකය පුත්ත කියන ස්වාමීන් වහන්සේත් පැවිදි වුණේ නිවන් අවබෝධ කරන්න කියල හිතා ගෙන යි.

ඒ දවස් වල බුදු රජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටියේ සැවැත් නුවර ජේතවනාරාමයේ. මේ මාලුංකය පුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ ගහක් යටට ගිහිල්ලා භාවනා කරන්න පටන් ගත්තා. නමුත් මේ ස්වාමීන් වහන්සේ භාවනාව හැටියට කළේ බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළ දේ නෙමෙයි. භාවනා කරන්න කියල ගියා නම් එක්කො සතිපට්ඨානය වඩන්න ඕන. එක්කො බුද්ධානුස්සතිය, ධම්මානුස්සතිය ආදී භාවනාවක් වඩන්න ඕන. මේ ස්වාමීන් වහන්සේ කළේ ඊට වෙනස් එකක්.

ප්‍රශ්නයක් වුණ උත්තර නැති ප්‍රශ්න.....

උන් මෙයා වාඩි වෙලා කල්පනා කරනවා බුදු රජාණන් වහන්සේ මේ ප්‍රශ්න වලට උත්තර දුන්නේ නෑ. ඒ තමයි 'මේ ලෝකයේ සදාකාලික ද?, මේ ලෝකය සදාකාලික නැද් ද?' මේ ප්‍රශ්න වලට උත්තර දුන්නේ

නැහැ. ඇයි එහෙම කළේ? දැන් මෙයා වාඩි වෙලා කල්පනා කරනවා. ඒ විතරක් නෙමෙයි. බුදු රජාණන් වහන්සේ බුදු රජාණන් වහන්සේ 'මේ ලෝකයේ කෙළවරක් තියෙනවා ද?, මේ ලෝකයට කෙළවරක් නැද්ද?' කියන ප්‍රශ්නවලට උත්තර දුන්නේ නැහැ නෙ. ඒ විතරක් යැ, 'ආත්මයන් ශරීරයන් එකයි ද?' කියන ප්‍රශ්නයට උත්තර දුන්නේ නැ. 'ආත්මයන් ශරීරයන් දෙකක් ද?' කියන ප්‍රශ්නයට උත්තරයක් දුන්නේ නැහැ. ඒ විතරක් නෙවෙයි 'තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නවා ද ?' කියන ප්‍රශ්නට උත්තර දුන්නේ නැ. 'තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ නැද්ද?' කියන ප්‍රශ්නට උත්තර දුන්නේ නැ. 'තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නවා ද? නැද්ද?' ඒකට උත්තර දුන්නේ නැහැ. 'තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඇත්තෙන් නැද්ද? නැත්තෙන් නැද්ද?' කියන ප්‍රශ්නයට උත්තර දුන්නේ නැ. ඇයි එහෙම කළේ කියල බුදු රජාණන් වහන්සේ උත්තර දුන්නේ නැති ප්‍රශ්න දහය ගැන මෙයා කල්පනා කර කර හිටියේ.

දැන් අපේ බෞද්ධයන්ටත් තියෙනවා ඔය වගේ ප්‍රශ්න ගොඩක්. 'අන්තරාභවයක් තියෙනවා ද? නැද් ද?' ඕව තමයි ඔළුවේ වැඩ කරන්නේ. සංසාර දුකින් හිදුනස් වෙන්න බුදු රජාණන් වහන්සේ ධර්ම දේශනා කරල තියෙනවා. ඒක ඉගෙන ගන්නේ නැතිව අනවශ්‍ය ප්‍රශ්න ඔස්සේ පැටලි පැටලි යනවා. මේකෙ වැඩේ කියන්නේ දැන් මෙයා දන්නේවත් නැහැ අදාල ප්‍රශ්නයක තමන් පැටලිලා ඉන්න බව. තමන් හිතාගෙන ඉන්නේ "මම තමයි පණ්ඩිතයා. මම මේ කල්පනා කරල තියෙන්නේ මහා විශාරදයෙක් හැටියට යි."කියල.

උත්තර දුන් නැත්නම් කෙළින් ම ගෙදර.....

දැන් මෙයා මේ විදියට අයෝනිසෝ මහසිකාරයෙන් කල්පනා කර කර ඉඳලා ඇවිස්සුනා. "මං කරන්නම් හොඳ වැඩක්. මම දැන් ම ම යනවා බුදු රජාණන් වහන්සේ ළඟට. ගිහින් කෙලින් ම කියනවා මේ ප්‍රශ්න දහයට උත්තර දෙන්න කියලා. උත්තර නො දුන්නොත් මම සිවුරු අරිනවා." කියල මෙයා කල්පනා කළා.

දැන් බලන්න මෙයා කල්පනා කරපු දේ. මහණ වුණේ මොකට ද කියල මතක නැ. දැන් මෙයා මාලුංකස පුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ භාවනා කර කර හිටපු තැනින් නැගිටලා බුදු රජාණන් වහන්සේ ළඟට ගියා. බුදු රජාණන් වහන්සේට වන්දනා කරලා මෙන්න මෙහෙම කියනවා.

“භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්ස, මම අද භාවනා කර කර හිටියා. භාවනා කර කර ඉන්ද්‍රදේදී මට මෙහෙම සිතිවිල්ලක් ආවා. භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ මෙන්න මේ ප්‍රශ්න වලට උත්තර දීලා නැහැ.

- 01. ලෝකය සදාකාලිකයි ද?
- 02. ලෝකය සදාකාලික නැද්ද?
- 03. ලෝකයට කෙළවරක් තියෙනවා ද?
- 04. ලෝකය කෙළවරක් නැද්ද?
- 05. ආත්මයත් ශරීරයත් එකයි ද?
- 06. ආත්මයත් ශරීරයත් දෙකක් ද?
- 07. තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නවාද?
- 08. තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ නැද්ද?
- 09. තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නවාද? නැද්ද?
- 10. තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නේත් නැද්ද? නැත්තේත් නැද්ද?” කියල.

“අැයි බුදු රජාණන් වහන්සේ මේවාට උත්තර දුන්නේ නැත්තේ? මම කල්පනා කළා මම අද කොහොම හරි බුදු රජාණන් වහන්සේ ගෙහි මෙම ප්‍රශ්න වලට උත්තර ලබා ගන්නවා කියලා. හැබැයි බුදු රජාණන් වහන්සේ මේ ප්‍රශ්න වලට උත්තර නො දුන්නොත් මම සිවුරු හැරලා යනවා.”

විදුන් නෑ. අදුන් නෑ. හෙටත් උත්තර නෑ.

බලන්න චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කරන්න කියල පැවිදි වෙච්ච කෙනා කොච්චර දුරට හිතුවක්කාර වුණා ද කියලා.

බුදු රජාණන් වහන්සේ විදා උත්තර නො දුන්න ඒ ප්‍රශ්නවලට අදාලත් උත්තර නැහැ. බලන්න මේ මාලුංකස පුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ කොයි තරම් දුරට හිතුවක්කාර වුණා ද කියල. තමන් මහා විශාරදයෙක් වගේ හිතට අරගෙන බුදු රජාණන් වහන්සේට මෙන්න මෙහෙම කියනවා.

“භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නවා නම් ලෝකය සදාකාලිකයි කියලා. කෙළින් ම කියන්න ලෝකය සදාකාලිකයි කියලා. භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නවා නම් ලෝකය සදාකාලික නැහැ කියලා කෙලින් ම කියන්න ලෝකය සදාකාලික නැහැ කියලා. ඒකට තමයි කියන්නේ මඟ හරින්නේ නැතිව කෙළින් කතා කරනවා කියලා.”

මාන්‍යය නිසා නව දුරටත් ඉඳිමී යනවා.....

ඊළඟට මෙයා කියනවා “භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නවා නම් ලෝකයට කෙළවරක් තියෙනවා කියලා කෙළින් ම කියන්න. භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නවා නම් ලෝකයට කෙළවරක් නැහැ කියලා කෙළින් ම කියන්න ලෝකයට කෙළවරක් නැහැ කියලා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන්නේ නැත්නම් කෙළින් ම කියන්න මම දන්නේ නැහැ කියලා. ඒක තමයි කෙළින් කතා කරනවා කියන්නේ.”

භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නවා නම් ආත්මයන් ශරීරයන් එක යි කියලා ආත්මයන් ශරීරයන් එකයි කියලා කෙළින් ම කියන්න.

භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නවා නම් ආත්මයන් ශරීරයන් දෙකක් ය කියලා ආත්මයන් ශරීරයන් දෙකක් බව කෙළින් ම කියන්න. භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නේ නැත්නම් කෙළින් ම කියන්න මම දන්නේ නැහැ කියලා. ඒක තමයි කෙළින් කතා කරනවා කියන්නේ.”

බුදු රජාණන් වහන්සේට අනුකම්පා හිතෙන්න ඇති.....

ඊළඟට මෙයා කියනවා “භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නවා නම් තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නවා කියලා. කෙළින් ම කියන්න මරණින් මත්තේ ඉන්නවා කියලා. භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නවා නම් තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ නෑ කියලා කෙළින් ම කියන්න මරණින් මත්තේ නෑ කියලා.”

“භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නවා නම් තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නවා ද, නැද්ද කියලා කෙළින් ම කියන්න තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නවා ද නැද්ද කියලා.”

“භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ දන්නවා නම් තථාගතයන්

වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නෙත් නැද්ද? නැත්තෙන් නැද්ද? කියල කෙළින් ම කියන්න තර්කයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නෙත් නැතැ. නැත්තෙන් නැතැ කියලා. තර්කයන් වහන්සේ දන්නේ නැත්නම් කෙළින් ම කියන්න මම දන්නේ නෑ කියලා. ඒක තමයි කෙළින් කතා කරන කෙනෙකු ගේ ලක්ෂණය."

අදාළ දේ ගන්න දක්ෂ විය යුතු යි.....

දැන් මේ මාලුංකස පුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ මහා වණ්ඨිකමක් කළා කියල හිතාගෙන බුදු රජාණන් වහන්සේ ලඟට ඇවිල්ලා මෙහෙම කියද්දි මහා කාරුණික බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ හිතේ මොන තරම් අනුකම්පාවක් ඇති වෙන්න ඇත්ද? "අනේ පව්! මෙයාට වෙච්ච දේ" කියල හිතෙන්න ඇති. ඇයි කිසි ම බයක් සැකක් නැතිව බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ඉස්සරහට ඇවිල්ලා කෙළින් ම කිව්වා හෙ "භාග්‍යවතුන් වහන්ස මේවාට උත්තර දෙන්න. උත්තර දුන්නේ නැත්නම් මම සිවුරු හැරලා යනවා"කියල.

ධර්මය කරා පැමිණිවිච කෙනෙකුට නම් කවදාවත් ඔය වගේ ප්‍රශ්න ඇති වෙන්නේ නෑ. අපිට වුණත් එහෙමයි. පිරිසිදු ධර්මය කියන්නේ නැතිව අපේ රටේ ගන්ධිබ්බයො ගැන පරීක්ෂණ කර කර, අන්තරාභවය ගැන, භූතයෝ ගැන, ගන්ධිබ්බයෝ ගැන තමයි ධර්මය හැටියට කිව්වේ. ඒ නිසා අපේ රටේ බෞද්ධ ජනතාව ඔළුවට දා ගෙන ධර්මයේ නාමයෙන් නො මඟ ගියා. ඊළඟට අහනවා ඇමිබාවා දහයට කැඩුවාම මොකද වෙන්නේ? කියල. මොනව වුණතම මොකද? ඕක වැඩක් ඇති එකක් ද? ඔය වගේ අදාල නැති ප්‍රශ්නවල ධර්මයේ නාමයෙන් මිනිස්සු පැටලි පැටලි යනවා මිසක් සංසාරේ සම්බන්ධයෙන් අවබෝධ කරන්නේ කොහොම ද? දුකින් නිදහස් වෙන්නේ කොහොම ද? කියල හොයන්න මිනිස්සු පෙළඹෙන්නේ නැතැ. ඒ නිසා අපි බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මයට අනුකූලව අදාළ දේ තෝරාගෙන ඉලක්කයට හිතන්න දක්ෂ වෙන්න ඕන.

ශ්‍රාවකත්වය ඉක්මවා යන මාන්තය...

මහා කාරුණික බුදු රජාණන් වහන්සේ ඒක අහගෙන ඉඳල මාලුංකස පුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ ගෙන් මෙහෙම ඇහැව්වා. "ඇ! මාලුංකස පුත්ත, මම ඔබට කිව්වා ද? අනේ! පින්වත් මාලුංකස පුත්ත, එන්න මගේ ළඟට ඇවිල්ලා පැවිදි වෙන්න. මම ඔය ප්‍රශ්න දහයට මම උත්තර දෙන්නම්" කියලා. "අනේ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඔබ

වහන්සේ මට විහෙම නම් කිව්වේ නෑ.” “මාලුංකස පුත්ත මම දැන් කියන්නේ නෑ. එන්න මගේ ළඟට ඇවිත් මහණ වෙන්න. මම මේ ප්‍රශ්නවලට උත්තර දෙන්නම් ”කියල.

“මාලුංකස පුත්ත, ඔබ මට මෙහෙම කිව්වා ද? මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ළඟ පැවිදි වෙන්න කැමතියි. හැබැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට මේ ප්‍රශ්නවලට උත්තර දෙන්න ඕන. කියල මහණ වෙන්න කලින් කිව්වා ද?” “අනේ! භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම විහෙම කිව්වේ නෑ.” ඒ වෙලේ බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා “අපි දෙන්නට දෙන්න බැඳිලා නැති කාරණයකට ඔබ ඔය කාච ද ප්‍රතික්ෂේප කරන්න හදන්නේ” කියල.

තේරෙන්නේ ම නැන්නම් උපමාවකින්වත්.....

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා “මාලුංකස පුත්ත, ඔබේ ඔබ ප්‍රශ්නය මෙන්න මේ වගේ චිකක්. ඔන්න චික මනුස්සයෙකුට කවුරු හරි විස පොවපු ඊතලයකින් හරි විදිනවා. මේ ඊතලය පපුවේ ඇනුනාට පස්සේ මෙයා වේදනාවෙන් දැඟල දැඟල ඉනන්කොට මෙයා ගේ යාළු මිත්‍රයෝ ළොකින් ඊක චිකතු වෙලා ඉක්කමනට මෙයාව වෙද්‍යවරයෙක් ළඟට අරගෙන යනවා. වෙද්‍යවරයා ඊතලය ගලවලා බේත් දාන්න ලැස්ති කරද්දි මෙයා කියනවා. “හා! හා! මේ ඊතලය අත තියන්න එපා. මට ප්‍රශ්ණ කීපයක් අහන්න තියෙනවා. ඉස්සෙල්ලා ම ඒ ප්‍රශ්නවලට උත්තර දීල ඉන්න ඕන. මේ ඊතලය විදපු චිකා ගේ කුලය මොකක් ද? මේකට උත්තරේ දෙනකම් ඊතලේ ගලවන්නේ නෑ. මේ ඊතලය විවපු චිකා ගේ පරම්පරා නාමය මොකක් ද? ඒකට උත්තරේ දෙනකම් මේක ගලවන්න දෙන්නේ නෑ.” ඊළඟට අහනවා “මේ ඊතලය විවපු චිකා උස ද? මහත ද? මිටි එකක් ද? මේක කියනකම් ඊතලයට අත තියන්න එපා.” ඊළඟට අහනවා “මේ ඊතලය විවපු චිකා කළු ද? සුදු ද? තලෙළු ද? මේ ඊතලය විවපු චිකා ඇඳගෙන හිටියේ මොකක් ද? මේවට උත්තර කියනකම් ඊතලය ගලවන්න දෙන්නේ නෑ.” ඊළඟට අහනවා “මේ ඊතලය විවපු චිකා ගේ ස්ථිර පදිංචිය කොහේ ද? මේ ඊතලයෙ කෙළවර ගහල තියෙන පිහාටු කොයි කුරුල්ල ගේ ද? මේක දැන ගන්නකන් මම මේ ඊතලය ගලවන්න දෙන්නේ නෑ.”

බලන්න බුදු රජාණන් වහන්සේ අපව කොයි තරම් දැනුවත් කරනවා ද කියල. උන්වහන්සේ වදාළා “පින්වත් මාලුංකස පුත්ත, ඔබේ ඔය ප්‍රශ්නත් ඔන්න ඔය වගේ” කියල. දැන් චුට්ටක් හිතල බලන්න. අන්තරාභවය ගැන, ඇමීඛවො ගැන පැටලි පැටලි ඉන්න අය ගෙ

ප්‍රශ්නත් ඔහ්න ඕය වගේ හේ ද කියල.

උන්තර නොලබා ම මැරලා යනවා.....

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළ “මාලුංකස පුත්ත, අර ඊතලයෙන් පහර කාපු කෙනා ඒ කෙනා අදාළ නැති ප්‍රශ්නවලට උන්තර හොය හොයා හිටියත් ඔහුට සිද්ධ වෙන්නේ උන්තර නො ලබා ම මරණයට පත් වෙන්න යි. අන්ත ඒ වගෙයි තථාගත බුදු රජාණන් වහන්සේ විසින් පිළිතුරු නො දුන් ප්‍රශ්නවලට උන්තර හොයන්න දැඟලන අයටත් සිද්ධ වෙන්නේ ජීවිතය අවබෝධ නො කර ම මරණයට පත් වෙන්න යි” කියල කියනවා.

දැන් හිතලා බලන්න මේක කොයි තරම් සත්‍යයක් ද කියල අපේ රටේ ගන්ධබ්බයෝ ගැන පරීක්ෂණ කර කර අන්තරාභවය ගැන කෂගගනා හිටපු උදවිය ඒ විකකට වත් ම උන්තර නො ලබා ම ජීවිතයත් අවබෝධ නො කර ම මරණයට පත් වුණා. අද වුණත් ඕය ඇමීඩාවො ගැන හොය හොයා ඉන්න උදවියට සිද්ධ වෙන්නේ ජීවිතය අවබෝධ නො කර ම, ඒ ප්‍රශ්නවලට උන්තර නො ලබා ම වාද කර කර ඉඳලා මරණයට පත් වෙන්න යි. බලන්න බුදු රජාණන් වහන්සේ කොයි තරම් අදාළ දේ තෝරගන්න හැටි විස්තර කරලා දෙනවා ද කියල.

අදාල දේ තෝරගන්න දක්ෂ වෙන්න ඕන....

දවසක් බුදු රජාණන් වහන්සේ ඇටිටේරියා වනයක වැඩ සිටිද්දී ඇටිටේරියා වනයේ වැටිලා තිබුණු කොළ මීටක් අතට අරගෙන හික්ෂුන් වහන්සේලා ගෙන් අහනවා “පින්වත් මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ මේ ශ්‍රී හස්තය මත තියෙන ඇටිටේරියා කොළ ප්‍රමාණය ද විශාල මේ වනාන්තරයේ තිබෙන කොළ ප්‍රමාණය ද?” කියල ඇහුවා. හික්ෂුන් වහන්සේලා උන්තර දුන්නා “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රී හස්තය මත තියෙන්නේ ඉතා ම සුළු ස්වල්ප කොළ ප්‍රමාණය යි. මේ වනාන්තරයේ ඉතාමත් විශාල කොළ ප්‍රමාණයක් තියෙනවා. ඒ ප්‍රමාණය නම් කොහෙන් ම සමාන කරන්නට බැහැ” කියල. බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා “පින්වත් මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ ගේ අවබෝධය මේ වනාන්තරයේ තියෙන කොළ ප්‍රමාණය වගේ විශාල පරාසයකට තියෙන කොළ ප්‍රමාණය වගේ විශාල පරාසයකට විහිදී යන විකක්. නමුත් මම ඔබට දේශනා කරල තියෙන්නේ මේ අතට ගත්ත කොළ ප්‍රමාණය වගේ ඉතාමත් ස්වල්ප ප්‍රමාණය යි. ඒ තමයි ඔබේ අවබෝධයට

උපකාර වන කොටස. අනෙක් දේවල් ඔබේ අවබෝධය පිණිස උපකාර වන දේවල් වෙන්නේ නෑ”කියල.

හරියට ම අම්මා කෙනෙක් දරුවෙකුට හොඳ නරක දේවල් තෝරලා අවශ්‍ය දේ විතරක් දෙනවා වගේ බුදු රජාණන් වහන්සේ අපට චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කර ගෙන සසර දුකින් නිදහස් වෙන්නට අවශ්‍ය දේ විතරක් තෝරල දීම තියෙනවා. අපි ඒ අදාළ දේ විතරක් ගන්න දක්ෂ වෙන්න ඕන. දැන් අම්ම කෙනෙක් දරුවෙකුට හොඳ දේවල් විතරක් තෝරල දෙද්දි දරුවන්ට මේක තේරෙන්නේ නෑ. ලස්සන ලස්සන කෑම බීම දකින කොට “අම්මේ, අරක අරන් දෙන්න, අම්මේ මේකත් අරන් දෙන්න.” කියල අඩ අඩා ඉල්ලනවා. අර අම්ම ළමයාට ආදරේ නම් ඉල්ලන ඉල්ලන හැම එක ම අරගෙන දෙන්නේ නෑ. “පුතේ, ඔයාට ඕවා හොඳ නෑ. ඕව කෑවොත් අසනීප වෙයි. ඔයා ගේ ලෙඩේ වැඩි වෙයි. ඕවට මේ මේ වීස ජාති දාල තියෙන්නේ” කියලා අර ළමයෙට දැනුවත් කරලා ඒ ළමයට ගුණ දේවල් හොඳ දේවල් විතරක් අරගෙන දෙනවා. සමහර විට ළමය හිතන්නේ “අම්ම මගෙන් එක්ක තරහට යි මේවා අරගෙන දෙන්නේ නැත්තේ. අම්මා මට ආදරේ නැතිව ඇති.” කියල. නමුත් දරුවට ඇත්තට ම ආදරේ නිස යි අම්මා හොඳ දේවල් තෝරලා අවශ්‍ය දේ විතරක් අරගෙන දෙන්නේ.

අන්න ඒ විදියට ම යි බුදු රජාණන් වහන්සේත් අපිට ධර්මය දීමා තියෙන්නේ. අපිව අතරමං කරලා නැහැ. අපිව මුළුවේ දමලා නැහැ. පැහැදිලි ඉලක්කයක් ඇතිව පැහැදිලි මාර්ගයක් ඇතිව පැහැදිලි මාර්ගයක ගමන් කරන්න පාර පෙන්නා දීමා තියෙනවා. ලෝකේ වෙන කිසි ම කෙනෙක් අපට මේ විදියට පැහැදිලි විසඳුමක් පෙන්වල දීමා නැහැ. “මේ විදියට හිතන්න. මේ විදියට හිතන්න. මෙහෙම කරන්න.” කියල. ඒ නිසා අවශ්‍ය දේ පරණක් තෝරා ගෙන ඒ ධර්මයට අනුකූලව පමණක් හිතන්න දක්ෂ විය යුතු යි.

හැම ආගමක් ම එකයි ද?.....

සම්මා දිට්ඨියත්, මිත්‍යා දෘෂ්ටියත් වෙන් කරලා හඳුනා ගන්න බැරි අන්ධ බාල පෘතග්ජන පිරිස හැම ආගමක් ම එක යි කියලා මතයක් කියා ගෙන යනවා. මේ ලෝකයේ බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මයත් එක්ක සමාන වෙන්නේ තවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ නමක ගේ ධර්මය යි. මේ ලෝකේ තියෙන අනෙකුත් ආගම් ගත්තා ම අහසට පොළොව වගේ වෙනසක් තියෙනවා. හිරු මඬල යි කණාමැදිරි වළිය

යි කවදාවත් සමාන කරන්න බැහැ. අන්න ඒ වගේ අපි දක්ෂ වෙන්න ඕනෑ ධර්මය ධර්මය හැටියටත්, මිත්‍යා දෘෂ්ටි මිත්‍යා දෘෂ්ටිය හැටියටත් වෙන් කරලා පැහැදිලි ව හඳුනා ගන්න.

බුදු රජාණන් වහන්සේ කොයි තරම් කරුණාවන්ත ද බලන්න මාලුකස පුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේට මේක තවදුරටත් විස්තර කරලා දෙනව "පින්වත් මාලුකස පුත්ත, ඔබ මේ ලෝකය සදාකාලිකයි කියලා හිත හිතා හිටියත් වැඩක් නැහැ, මේ ලෝකය සදාකාලික යි නැහැ කියන මතයේ හිටියත් වැඩක් නැහැ. ඒක හිවන් මඟට උපකාර වෙන්නේ නැහැ. පැහැදිලිව ම මේ ලෝක දකින්නට තියෙන්නේ එක ම එක දෙය යි. ඉපදීමක් තියෙනවා, ජරාවට පත්වීමක් තියෙනවා, ලෙඩ වීමක් තියෙනවා, මරණයක් තියෙනවා, සෝක කිරීම්, වැළපීම්, කායික මානසික දුක් දොම්නස්, සුසුම් හෙළීම් දකින්නට තියෙනවා. විච්චරයි."

බලන්න කොයි තරම් ලස්සනට බුදු රජාණන් වහන්සේ ප්‍රශ්නය පැහැදිලි කරලා දෙනවා ද කියලා. වර්තමානයේ චුණත් අපිට මේක මේ විදියට ම ගලපන්න පුළුවන්. අපි අන්තරාභවයක් තියෙනවා කියල කතා කර කර හිටියත්, අන්තරාභවයක් නැහැ කියල කතා කර කර හිටියත්, අන්තරාභවයක් නැහැ කියල කතා කර කර හිටියත් පැහැදිලි ව ම මේ ලෝකයේ දකින්නට තියෙන්නේ එක ම එක දෙය යි. ඉපදීමක් තියෙනවා, ජරාවට පත් වීමක් තියෙනවා. ලෙඩ වීමක් තියෙනවා, මරණයක් තියෙනවා, සෝක කිරීම්, වැළපීම්, කායික මානසික දුක් දොම්නස්, සුසුම් හෙළීම් දකින්නට තියෙනවා. විච්චරයි.

ලෝකයේ කෙළවරක් තිබීමත් එක යි නැතත් එක යි.....

රිළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා මේ ලෝකයට කෙළවරක් ඇත කියන මතවාදය ගත්තත්, මේ ලෝකයට කෙළවරක් නැහැ කියන මතය අරගෙන කිය කියා හිටියත් හිවන් මඟක් නම් පෑදෙන්නේ නෑ. පැහැදිලි ව ම මේ ලෝකෙ දකින්නට තියෙන්නේ එක ම එක දෙය යි. ඒ තමයි ඉපදීමක් තියෙනවා. ජරාවට පත් වීමක් තියෙනවා. ලෙඩ වීමක් තියෙනවා. මරණයක් තියෙනවා. සෝක කිරීම්, වැළපීම්, කායික මානසික දුක් දොම්නස්, සුසුම් හෙළීම් දකින්න තියෙනවා. විච්චරයි.

රිළඟට උන්වහන්සේ දේශනා කළා "පින්වත් මාලුකස පුත්ත, ඔබ ආත්මයත් ශරීරයත් එකයි කියල කිය කියා හිටියත්, ආත්මයත් ශරීරයත් දෙකක් කියලා කිය කියා හිටියත් ඒ තුළින් ඔබට හිවන්

මඟක් නම් පෑදෙන්නේ නෑ. පැහැදිලිව ලෝකයේ දැක්වීමට ලැබෙන්නේ මෙව්වර යි. ඉපදීමක් තියෙනවා. ජරාවට පත්වීමක් තියෙනවා. ලෙඩ වීමක් තියෙනවා, මරණයක් තියෙනවා, සෝක කිරීම තියෙනවා, වැළපීම්, කායික මානසික දුක් දොම්නස්, සුසුම් හෙළීම් දැක්වෙන තියෙනවා. ච්ච්චරයි” බුදු රජාණන් වහන්සේ වාදාලා “තථාගතයන් වහන්සේ දහම් දෙසන්නේ ඔන්න ඕවයිත් නිදහස් වීමට” යි කියලා.

බුද්ධිමතුන්ට පමණක් විෂය වූ ධර්මය.....

දැන් බලන්න බුදු රජාණන් වහන්සේ දහම් දේශනා කරලා තියෙන්නේ අනවශ්‍ය ප්‍රශ්නවලට පැටලී පැටලී මේ කෙළවරක් නැති සංසාරේ ඉපිද ඉපිද යන්න නොවෙයි. ආයෙ ආයෙමත් මහළු වෙවී, ලෙඩ වෙවී, අනන්තවත් කායික මානසික දුක් දොම්නස් විඳ විඳ මේ දීර්ඝ සංසාරෙ යන්න නෙමෙයි. උන්වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරල තියෙන්නේ ඉපදීමෙන් නිදහස් වීමට යි. ජරා මරණ වලින් නිදහස් වෙන්නට යි. කායික මානසික දුක් දොම්නස් වලින් නිදහස් වෙන්නට යි, සෝක වැළපීම් වලින් නිදහස් වෙන්නට යි.

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාලා “පින්වත් මාලුංකාස පුත්ත, ඔබ තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නවා කිය කියා හිටියත්, තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ නෑ කිය කියා හිටියත්, තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඇත්තෙන් නැද්ද? නැත්තෙන් නැද්ද? කිය කියා හිටියත් නිවන් මඟක් නම් පෑදෙන්නේ නෑ. මේ ලෝකෙ තියෙන්නේ මෙව්වරයි. ඉපදීමක් තියෙනවා, ජරාවට පත් වීමක් තියෙනවා, ලෙඩ වීමක් තියෙනවා, මරණයක් තියෙනවා, සෝක කිරීම, වැළපීම්, කායික මානසික දුක්, දොම්නස්, සුසුම් හෙළීම් දැක්වෙන තියෙනවා. ච්ච්චරයි. තථාගතයන් වහන්සේ ධර්ම දේශනා කරන්නේ ඔන්න ඕවායිත් නිදහස් වීමට යි.

අඩු ගානේ ප්‍රශ්නවත් තේරුම් ගන්න ඕන.....

දැන් පොඩ්ඩක් හිතල බලන්න මේ සංසාරේට වැටිලා ඉන්න ඔබෙත් මගෙත් ප්‍රශ්නය ඇමිබාවා නෙමෙයි. ඔබෙත් මගෙත් ප්‍රශ්නය අන්තරාභවය නෙමෙයි. ඔබෙත් මගෙත් ප්‍රශ්නය ඉපදීම යි. ලෙඩ වීම යි. මරණය යි. සෝක වැළපීම් දුක් දොම්නස්වලට මුහුණ දීමට සිදු වීම යි. අඩු ම තරම්ත් ප්‍රශ්නවත් හඳුනාගෙන හිටියොත් විතරයි විසඳුමක් ගැන හිතන්න පුළුවන්කම ලැබෙන්නේ.

මේ සූත්‍ර දේශනා ඉගෙන ගනිද්දී තව දෙයක් කියන්න තියෙනවා. බුද්ධ ජයන්ති පරිවර්තන පොත් වල පාලි පැත්ත සම්පූර්ණයෙන් ම නිවැරදි යි. නමුත් ඒක සිංහලට පරිවර්තනය කරද්දී සිංහල පරිවර්තන වල වැරදි තැන් තියෙනවා. මේ සූත්‍ර දේශනාවේ තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මත්තේ ඉන්නවා ද? කියන ප්‍රශ්නෙට තථාගත කියන පාලි වචනය සිංහලට පරිවර්තනය කරල තියෙන්නේ සත්වයා මරණින් මත්තේ ඉන්නවා ද? කියල. තථාගතයන් කියන වචනයට සත්වයා කියන අර්ථය කොහෙත් ම දෙන්න බැහැ.

මොකද බුදු රජාණන් වහන්සේ සංයුත්ත නිකායේ සත්ත සූත්‍රයේ දී පැහැදිලි ව ම දේශනා කරලා තියෙනවා සත්වයා කියන්නේ පංච උපාදානස්කන්ධයට බැඳී ගිය නිසයි කියල. සත්වයා මරණින් මත්තේ ඉන්නවා ද? නැද්ද? කියන එක සුළු දෙයක්. සත්වයා භවයෙන් භවයට උපතක් කරා යන හැටි, පටිච්ච සමුප්පාදය සකස් වෙන හැටි බුදු රජාණන් වහන්සේ පැහැදිලිව දේශනා කරලා තියෙනවා. සත්වයා මරණින් මත්තේ නැත්නම් මේ ධර්මයක් කොයිත් ද?

මෙතැන ප්‍රශ්නය තියෙන්නේ සත්වයා ගැන නො වෙයි. රහතන් වහන්සේ ගැන යි. තථගත කියලා හඳුන්වන්නේ රහතන් වහන්සේට. රහතන් වහන්සේ සම්පූර්ණයෙන් ම පංච උපාදානස්කන්ධයෙන් නිදහස් වෙල යි ඉන්නේ. රහතන් වහන්සේ සම්පූර්ණයෙන් ම මේ රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඤ්ඤාණ කියන පංචඋපාදානස්කන්ධය අතිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම වශයෙන් නුවණින් විමසලා ඒකෙ යථාර්ථය අවබෝධ කර ගෙන ඒ කෙරෙහි තියෙන තණ්හාව ප්‍රභාණය කරලා රූපයට, වේදනාවට, සංඥාවට, සංස්කාරයට, විඤ්ඤාණයට නො ඇලී නො බැඳී තමයි වාසය කරන්නේ.

අන්න එබඳු උත්තමයන් වහන්සේ නමකට තමයි මරණින් මත්තේ ඉන්නවා ද? නැද්ද? කියල පණවන්න බැරි. අන්න ඒක තමයි අපි පැහැදිලිව ම තේරුම් ගන්න ඕන. මේ සූත්‍ර දේශනාව සිංහලෙන් කියවපු අය දැන් රට පටලවා ගෙන දැගලනවා. එයා හිතනවා "ආ! මේ තියෙන්නේ. බුදු රජාණන් වහන්සේ සත්වයා මරණින් මත්තේ ඉන්නවා ද? කියල පිළිතුරු දීලා නැහැ. සත්වයා ගැන ප්‍රතික්ෂේප කරලා. ඒකට හේතුව ඔය කියන්නේ ඇමිබාව ගැන තමයි. බුදු රජාණන් වහන්සේ ඕකට උත්තර නො දුන්නේ. ඒ කාලේ හිටපු මිනිස්සුන්ට ගැඹුරු විද්‍යා දැනුමක් නැති නිස යි." කියල පටලවා ගන්නවා. පටලව ගත්තාට පස්සේ ඒකට ඇහුම්කන් දෙන විශාල පිරිසක් අමාරුවේ වැටෙනවා. අදාළ නැති ප්‍රශ්න හදාගෙන තමන් මහා උගතුන් හැටියට

හුවා දක්වමින් තර්ක කර කර ඒ ඔස්සේ ම පැටලී පැටලී යනවා මිසක් මේ අයට බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මයේ අර්ථය මොකක් ද කියලා අවබෝධ කරගන්න නම් ලැබෙන්නේ නැහැ.

දෙබඩ් කතා නෑ.....

ධර්මයේ බුදු රජාණන් වහන්සේ පැහැදිලි ව ම දේශනා කළා “පින්වත් මාලුංකස පුත්ත, තථාගතයන් වහන්සේ ඔය ප්‍රශ්නවලට උත්තර දෙන්නේ නෑ. තථාගතයන් වහන්සේ ඔය ප්‍රශ්නවලට උත්තර දෙන්නේ නැහැ කියලා ඔබ දරාගන්න” කියල. එහෙමනම් අද අපි ශ්‍රාවකයන් හැටියට කරන්න ඕනෑ ඒ උත්තර නො දුන් ප්‍රශ්නවලට උත්තර හොයන එක නෙවෙයි. අපි ඒවාට උත්තර හොයන්න දැගලනවා කියන්නේ අර ඊතලෙන් පහර කාපු කෙනා තුවාලෙ සහිත කර ගන්නෙ නැතිව වීදපු කෙනා ගේ තොරතුරු හොයනවා වගේ වැඩක්.

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ විස්තර කරනවා “පින්වත් මාලුංකස පුත්ත, ඇයි තථාගතයන් වහන්සේ ඔය ප්‍රශ්නවලට උත්තර දෙන්නේ නැත්තේ ? මේ ප්‍රශ්න කිසි ම ප්‍රයෝජනයක් නැහැ. නිවන් මඟට මුල් වෙන්නේ නෑ. අවබෝධයෙන් කළකිරීම පිණිස හේතු වෙන්නේ නෑ. ඇල්ම නිරැද්ධ වීම පිණිස උපකාර වෙන්නේ නෑ. සංසිඳීම පිණිස උපකාර වෙන්නේ නෑ. චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධය පිණිස හේතු වෙන්නේ නැහැ”කියල.

එහෙනම් අපට තේරෙනවා බුදු රජාණන් වහන්සේ නො වදාළ දේවල් වල අපි පැටලී පැටලී හිටිය කියල අපට ඒකෙන් පිහිටක් ලැබෙන්නේ නෑ. ප්‍රයෝජනයක් ලැබෙන්නේ නෑ කියලා. ඒ නිසා බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළේ කුමක් ද? උන්වහන්සේ ගේ ඉලක්කය කුමක් ද? කියල අපි හඳුනා ගන්න දක්ෂ වෙන්න ඕන.

අරුම පුදුම මාළුවා.....

අපට අත්දැකීම් ගන්න ඕන නම් ඉතිහාසයේ ඕන තරම් සිදුවීම් තියෙනවා. දවසක් අචිරවතී ගංගාවේ මාළු අල්ලන කුලයකට අයිති කොල්ලො පන්සියක් මාළු අල්ලමින් හිටියා. මාළු අල්ලද්දී මාළු දැලට අහු වුණා හරිම ලස්සන අද්භූත සුන්දරත්වයක් තියෙන මාළුවෙක්. මාළු අල්ල අල්ල හිටපු කොල්ලො ඊක කල්පනා කළා “අපි මේ මාළුවා අරගෙන යමු රජීජුරුවන්ට පෙන්නන්න” කියල ලොකු ටැංකියක මාළුවා දාගෙන රජතුමා ලඟට අරගෙන ගියා.

රජතුමා බැලුවා “හැබෑ නේන්නම්. මේකා මහ අද්දුන සුන්දරත්වයක් තියෙන මාළුවෙක් නෙ. අපි මේ මාළුවාව අරගෙන යමු ජේතවනාරාමයට” කියල බුදු රජාණන් වහන්සේ ට පෙන්වන්න මාළුවා අරගෙන ගියා.

ජේතවනාරාම භූමිය ඇතුළු වෙන කොට ම මේ මාළුවා වතුරෙන් උඩට ඔලුව දාලා අනුමක් ඇරියා. ඒ පළාත ම ගන්දස්සාරේ බෑ. දැන් මේ අයට තවත් ප්‍රශ්ණයක්. ‘මේ මාළුවාගේ පිට පෙනුම නම් හරිම ලස්සන යි... ඒ වුණාට කටේ ගඳ... මේකෙ මොකක් හරි රහසක් ඇති. බුදු රජාණන් වහන්සේ ගෙන් ඕක දැන ගන්න පුළුවන්’ කියල උන්වහන්සේ ළඟට අරගෙන ගියා.

කලින් ජීවිතයක “සාදු” කෙනෙක්....

බුදු රජාණන් වහන්සේ මාළුවා දිනා බැලුවා. “ආ...! මෙ මෙ මෙ මහණ වෙලා හිටපු කෙනෙක් නෙ.” කාශ්‍යප බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ කාලයේ අවුරුදු විසිදාහක් මහණ දම් පුරපු කෙනෙක්. බුදු රජාණන් වහන්සේ අර පිරිස දිනා බලලා කිව්වා “මම මෙයාව අවුස්සලා කතා කරවන්න ද?” කියල උන්වහන්සේ සෘද්ධි බලයෙන් මාළුවාට කතා කරන්න සැලැස්සුවා.

මාළුවාගෙන් ඇහුවා “මාළුවො, උඹ මහණ වෙලා හිටියෙ කොයි බුද්ධ ශාසනයේ ද?” මාළුව උත්තර දෙනවා “අනේ! මං කාශ්‍යප බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ බුද්ධ ශාසනයේ අවුරුදු විසිදහක් පැවිදි වෙලා හිටපු කෙනෙක්.”

“මාළුවො, උඹේ පවුලේ වෙන කවුද පැවිදි වෙලා හිටියෝ?” මාළුවා කියනවා “අපේ අයිස පැවිදි වෙලා හිටිය මතක යි. අම්මත් මහණ වෙලා හිටියා මතක යි. අපේ නංගිත් පැවිදි වෙලා හිටිය.”

ඊළඟට උන්වහන්සේ ඇහුවා “මාළුවො ඒ අය දැන් කෝ ? කොහෙද ඉපදිලා ඉන්නේ ?” කියල. “අපේ අයිස නම් පිරිනිවන් පෑවා. අම්ම යි නංගි යි දෙන්න ම දැන් නිරයේ ඉපදිලා ඉන්නෙ” කිව්වා. දැන් බලන්න එතකොට පිරිසිදු ධර්මය තිබෙද්දී ඒ ධර්මය හැසිරවීව අයිසා පිරිණිවන් පෑවා. අම්මයි , නංගියි දෙන්න පැවිදි වෙලා ඉඳලා ඒ අයට මේ ධර්මයෙන් ප්‍රයෝජනයක් ගන්න බැරුව ගියා.

බුදු රජාණන් වහන්සේ ඇහුවා “ඇයි ඉතින් මාළුවෝ, අම්ම යි, නංගි යි පැවිදි වෙලා ඉඳලත් ඒ අය නිරයේ ඉපදුනේ?” කියල.

"අන්...අපි පැවිදි වෙලා හිටිය නම් තමයි. අම්ම යි, නංගි යි, මම යි සිලුන් රැක්කා. නමුත් චතුරාර්ය සත්‍යයට අපහාස කළා. රහතන් වහන්සේලාට ගැරහුවා. අපිට ඕන ඕන ආකාරයට ධර්මයේ අර්ථ වෙනස් කරමින් ධර්මය කණාපිට හැරෙව්වා."

මාළු අල්ලපු කොල්ලෝ රන් වුණා....

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ ඇහුවා "මාළුවෝ, උඹ ඔය තිරිසන් ආත්මයෙන් මරණයට පත් වෙලා ඊළඟට කොහෝ දු උපදින්නෝ?" කියල. "මමත් මරණින් මත්තේ නිරයේ තමයි උපදින්නේ. නිරයේ උපදින්න යි මට කර්ම සකස් වෙලා තියෙන්නේ" කියලා උහුල ගන්න බැරි වේදනාවකින් මාළුවා උඩට පැනලා අර ටැංකියේ බඳේ ඔලුව ගහගෙන මරණයට පත්වුණා. මැරලා නිරයේ උපන්නා. බලන්න සංසාරෙ තියෙන භයානකකම. අපට මේවා හිතාගන්නවත් බැහැ.

මේක බලාගෙන හිටපු මාළු අල්ලපු කොල්ලෝ ටික බය වුණා. මුණෙන් මුණ බලාගත්තා. "අවුරුදු විසිදාහක් මහණ වෙලා සිල් රැගගෙන හිටපු භාමුදුරුවන්හටත් මෙහෙම වුණා නම්, අපි ගැන කවර කතා ද?" කියල මෙහෙම කල්පනා කළා. "අපට මේ මාළු ඇල්ලිල්ල වැඩක් නෑ. මේක අපිත් නිරයේ යන වැඩක්. අපි ඔක්කෝම එකතු වෙලා සංසාරෙන් එතෙර වෙන්න මහන්සි ගමු" කියල මේ පන්සිය දෙනාම බුදු රජාණන් වහන්සේ ළඟ පැවිදි වුණා. මේ පන්සිය දෙනා ම ධර්ම මාර්ගය අනුගමනය කරලා රහතන් වහන්සේලා බවට පත් වුණා. දැන් බලන්න චිතකොට මාළු අල්ල අල්ල හිටියේ හිතන්න බැරි පිරිසක් ද? රහත් වෙන්න පුළුවන් හැකියාව තියෙන අය යි. නමුත් හිතීමේ හැකියාව තමුන්ට තියෙනවා කියලවත් තමන් දැන ගෙන හිටියේ නෑ. සමහර විට මේ කොල්ලෝ ටික ජේතවනාරාමේ පැත්ත පළාතේවත් ආවේ නැති අය වෙන්න ඇති. අපිට එහෙ යන්න ඕන නෑ. කියල මාළු අල්ල අල්ල ඉන්න ඇති. නමුත් අර අහමිබෙන් හම්බවෙව්ව මාළුවා නිස යි මේ අයට ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීමේ වාසනාව උදා වුණේ.

බාහිර ඔපයෙන් මනින්න බෑ.....

චිතකොට අපට ජේතවා කෙනෙක් ගෙ බාහිර පෙනුම දිහා බලලා මෙයාට හිත දියුණු කරන්න පුළුවන් කියල හොයන්න බෑ. කෙනෙක් කරන රස්සාව දිහා බලලා මෙයා මෙහෙම කෙනෙක් ඔයාට නම් හිත දියුණු කරන්න බැහැ කියල ධර්මාවබෝධය කිරීමේ හැකියාව

තීරණය කරනන බැහැ. මන්ද බුද්ධිකව ඉපදිලා නැති ඕනෑම කෙනෙකුට නුවණ තියෙනවා නම් බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මයට අනුකූල ව සිතිය කල්පනාව මෙහෙයවන්න පුළුවන් නම් වයාට ධර්මය අවබෝධ කරන්න පුළුවන්.

අකුසලයේ පිහිටි සිතක්....

දැන් ඔබ ම හිතලා බලන්න ඔබ වාහනවල යනකොට, පොත් පත් කියවනකොට, ටී.වී බලනකොට ඔබේ හිතට රාග සහිත අරමුණක් ආව ගමන් ඔබේ හිතේ රාගය හට ගන්නවා ද නැද්ද? ඉක්මණින් රාගය හට ගන්නවා. සමහර විට ඔබ ඒ අරමුණ අමතක කරන්න කොයිතරම් උත්සාහ කළත් වරින් වර එක ම සිහි වෙවී හිත රාගයෙන් පෙළනවා.

ඒ වගේ තමයි ද්වේශය. සමහර විට ද්වේශයත් සමහර ද්වේශ සහිත අරමුණු හිතට ඇති වුණහම සුමාන ගණන් හිතේ ද්වේෂය තියෙනවා. කොයි තරම් අමතක කරන්න හැදුවත් නැවත නැවත මතක් වෙවී හිතේ ද්වේශය හට ගන්නවා. එහෙනම් එකක් අපට ජේනවා. මේ සිත ඉක්මණින් ම රාගය තුළ පිහිටනවා, ද්වේශය තුළ පිහිටනවා, අකුසලය තුළ පිහිටනවා. අන්න ඒක තමයි අපිට තියෙන ප්‍රශ්නය. මේ හිත අකුසලයේ ඉක්මණින් පිහිටන්නේ මොක ද? හිත තියෙන්නේ අකුසල මුල් වල පිහිටල යි. ඒ නිසයි අකුසල සිතිවිල්ලක් හිතට ආපු ගමන් ම අකුසලයෙන් හිත වෙලා ගන්නේ.

පින්වතුනි, මේ විදියට අකුසලයක පිහිටි හිතක් අපිට තියෙන නිස යි මේ සංසාර ගමන මේ තරම් ම අනතුරුදායක. ඒ නිසා ම යි සත්වයා මරණින් මත්තෙ සතර අපයේ උපදින්න තියෙන අවස්ථාව වැඩි. ඒ නිසා ම යි බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළේ මිනිස් ජීවිතයක් ලබනවා කියන එක කණ කැස්බෑවෙක් විය සිදුරෙන් අහස බලනවාටත් වඩා දුර්ලභ යි කියලා.

ඒ නිසා බුදු රජාණන් වහන්සේ අපට පෙන්නලා දන්නා අකුසල් හිතට එන කොට අකුසලයට ඉඩ නොදී කුසලයේ හිත පිහිටුවා ගන්න සතර ආකාරයකින් වීරිය කරන්න කියලා. මේව උගන්වන්නේ බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මයේ විතරයි. ලෝකයේ වෙන කිසි ම ආගමක වෙන කිසි ම දර්ශනයක මේ විදියට අකුසල් ප්‍රහාණය කරලා කුසල් දියුණු කරල ගන්න ආකාරය කියල දිලා නෑ.

අදාළ දේ මෙන්හ....

ඉතිං බුදු රජාණන් වහන්සේ මාලුංකස පුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ ට වදාළා “පින්වත් මාලුංකස පුත්ත, තථාගතයන් වහන්සේ පිළිතුරු නො දී බැහැර කරපු ප්‍රශ්න පිළිතුරු දුන්නේ නැතැ කියල දරාගන්න. මාලුංකස පුත්ත, තථාගතයන් වහන්සේ දේශනා කළේ මෙන්හ මේව යි. මේව දේශනා කළා කියල ම දරා ගන්න.

ඒ තමයි තථාගතයන් වහන්සේ දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය දේශනා කළා. ඒක ඒ විදියට ම දරා ගන්න. තථාගතයන් වහන්සේ දුක්ඛ සමුදය ආර්ය සත්‍යය ගැන දේශනා කළා. ඒක ඒ විදියට ම දරා ගන්න. තථාගතයන් වහන්සේ දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යය ගැන දේශනා කළා. ඒක ඒ විදියට ම දරා ගන්න. තථාගතයන් වහන්සේ දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණී පටිපදා ආර්ය සත්‍යය ගැන දේශනා කළා. ඒක ඒ විදියට ම දරා ගන්න.”

දැන් චිතකොට අපට පැහැදිලිව ම තේරෙනවා බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ දේශනාවන් තුළින් අපට පැහැදිලි ධර්මයක්, පැහැදිලි ඉලක්කයක්, පැහැදිලි මඟ පෙන්වීමක් ලැබිලා තියෙනවා. ඒ තමයි චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා, “පින්වත් මාලුංකස පුත්ත, ඇයි තථාගතයන් වහන්සේ මේ චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය දේශනා කරන්නේ? මේක තමයි කියනවා ජීවිතයට අතිශයින් ම ප්‍රයෝජනවත් වන දෙය. මේක තමයි නිවන් මාර්ගයට මූලික වෙච්ච දෙය. මේක තමයි අවබෝධයෙන් ම නිවන් මාර්ගයට මූලික වෙච්ච දෙය. මේක තමයි අවබෝධයෙන් ම කළකිරීමට උපකාර වන දෙය. මේක තමයි තණ්හාව නිරුද්ධ වීම පිණිස උපකාර වන දෙය. මේක තමයි විශේෂ ඤාණය පිණිස උපකාර වන දෙය. මේක තමයි නිවන් පිණිස උපකාර වන දෙය”

ධර්මයට පැමිණෙන දොරටුව සද්ධාව යි.....

චිතෙනම් අපට හිතන්න ඕන දෙය ධර්මය තුළ පැහැදිලි ව තියෙනවා. ඒ ධර්මය කරා යන්න මූලිකව අපට වුවමනා වෙන්නේ ශුද්ධාව යි. බුදු රජාණන් වහන්සේ ගැන, උන්වහන්සේ වදාළ ධර්මය ගැන, බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රාවක සංඝරත්නය ගැන කාටවත් හොලවන්න බැරි ප්‍රසාදයක් අපේ හිතේ තියෙන්න ඕන. ඒ ශුද්ධාව වක වක්කෙනා ගේ මතවාදවලට අනුව වෙනස් වන මුලක් නැති අමුලිකා

ශුද්ධාවක් හෝ විය යුතුයි. කරුණු දැන ගුණ දැන අවබෝධයෙන් ඇති වෙච්ච ආකාරවත් සද්ධාවක් විය යුතු යි.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා “පරිප්ඵල පසාදස්ස පඤ්ඤා න පරිපුරති” කියල. ඒ කියන්නේ ඉල්පෙන සද්ධාව තියෙන කෙනාට, අමුලිකා සද්ධාව තියෙන කෙනාට ප්‍රඥාව නම් පිරෙන්නේ නෑ කියලා. ප්‍රඥාව ඇති වෙන්න නම් එයාට ආකාරවත් සද්ධාවක් තියෙන්න ඕන. ඒ සද්ධාව ඇති වෙන්නේ නික්ම නොවෙයි. සද්ධර්ම ශ්‍රවණය, යෝනිසෝ මහසිකාරය, කළ්‍යාණමිත්‍ර සේවනය ආදී කරුණු වල උපකාරය මතයි.

අමුලිකා සද්ධාව නිබු පැවිද්දන්.....

මේකට හොඳම උදාහරණයක් තියෙනවා. ඔබ දන්නවා බුදු රජාණන් වහන්සේ ළඟ අළුත පැවිදි වෙච්ච පන්සියයක් දෙනා ව දේවදත්ත විසින් නොමඟ යවපු ආකාරය. දේවදත්ත ඇවිල්ලා කිව්වා “මම දන්නවා නිවන් දැකින්න කෙටි ක්‍රමයක්. මේක තමයි නිවනට යන්න තියෙන කෙටි ම ක්‍රමය. පළවෙනි එක තමයි නිර්මාංශ වීම. දෙවනි එක තමයි තුන් සිවුරෙන් පිවත් වීම. තුන්වෙනි එක තමයි පංශකුල සිවුරු දැරීම, හතර වෙනි එක තමයි පිණ්ඩපාතෙන් විතරක් පීවත් වීම. පස්වෙනි එක තමයි ගස් යට පමණක් සිටීම. මෙන්න මේ කෙටි ම ක්‍රමය” කියල මේ වර පහ බුදු රජාණන් වහන්සේට ඉදිරිපත් කළා.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා “නිවන් අවබෝධ කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඔය කරුණු පහ ඒ තරම් වැදගත් වෙන්නේ නෑ. කැමති කෙනෙක් කැමති විදියට හිටපුදෙන්” කියල. දැන් දේවදත්තට හොඳ අවස්ථාව. අර අළුත පැවිදි වෙච්ච පිරිස ඉස්සරහට ගිහින් හඬ නගා කිව්වා “මෙන්න නිවන් දැකින්න තියෙන කෙටි ම ක්‍රමය. බුදු රජාණන් වහන්සේ මේවා ප්‍රතික්ෂේප කළා. මම මීට අනුව පීවත් වන කෙනෙක්. ඉක්මණින් නිවන් දැකින්න කැමැති අය මාත් එකක් එන්න.” කියල තිසරණය හඳුනාගෙන හැතිව සිටි අර පන්සිය දෙනා ම දේවදත්ත ගැන සද්ධාව පිහිටුවා ගෙන දේවදත්ත පස්සෙන් ගියා. බලන්න එතකොට අමුලිකා සද්ධාව කොයි තරම් භයානක ද කියල. ඕනෑ ම වෙලාවක අමාරුවේ වැටෙන්න පුළුවන්.

සැරයුත් මුගලන් දෙනම නිසා බේරුණා....

දේවදත්ත මේ පිරිසව ගයා ශීර්ෂයට අරගෙන ගියා. ගිහින් අර පන්සිය දෙනාට ඉන්ද්‍රවගෙන දැන් දේවදත්ත බණ කියනවා. දැන්

අවබෝධ වෙයි අවබෝධ වෙයි කිය කියල හිතා ගෙන මේ පිරිස දේවදත්තට කණ් දී ගෙන අහගෙන ඉන්නවා. බුදු රජාණන් වහන්සේ දිවැසින් මේක දැක්ක. මේ පන්සිය දෙනා ම මාර්ගඵල ලබන්නට හැකියාව තියෙන අය. බුදු රජාණන් වහන්සේ සාර්පුත්ත මොග්ගල්ලාන මහ රහතන් වහන්සේලාව කැඳවුවා. කැඳවලා අහනවා, "පින්වත් සාර්පුත්ත, පින්වත් මොග්ගල්ලාන, අන්න දේවදත්ත පන්සියයක් ඩැහැ ගෙන ගියා. ඒ අය අමාරුවේ වැටෙන්න කලින් ඉක්මනට බේරගෙන චින්න" කිව්වා.

සැරියුත් මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේලා ගයා ශීර්ෂයට වඩිනවා දේවදත්ත දැක්කා. දේවදත්ත අර ස්වාමීන් වහන්සේලා පන්සිය දේනාට අනුශාසනා කර කර ඉන්න ගමන් කියනවා "අන්න මහණෙනි, බලන්න. සැරියුත් මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේලා මං ප්‍රභට චිනවා. ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ව අතහැරලයි ඔය චින්නේ" කියල. "ආ! චින්න.... චින්න.... මේ දෙපැත්තෙන් වැඩ ඉන්න" කියල සැරියුත් මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේලා දෙනම දෙපැත්තෙන් වාඩි කරවා ගත්තා.

සමහර දවස් වල බුදු රජාණන් වහන්සේ සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ හරි මොග්ගල්ලාන මහ රහතන් වහන්සේට හරි ධර්ම දේශනා කරන්න පවරලා උන්වහන්සේ භාන්සි වෙලා සිහි ඇතු ව ඒ ධර්ම දේශනාව අහගෙන ඉන්නවා. දේවදත්තටත් ඕන වුණා ඒ විදියට රඟපාන්න. ඉතිං දේවදත්ත කියනවා "සාර්පුත්ත, ඔබ මේ හික්ෂු සංඝයාට දහම් දෙසන්න. මම චුට්ටක් භාන්සි වෙන්නම්" කියල භාන්සි වුණා. සුට්ඨි ගාලා හින්දට වැටුණා. ඇයි? සම්මා සතිඨේ නො පිහිටපු කෙනෙක් නෙ. භාන්සි වුණා චිතරයි ගොරොව ගොරව හිදි. මේක හොඳ අවස්ථාවක් කරගත්තා සාර්පුත්ත මහ රහතන් වහන්සේ ධර්ම දේශනා කරන්න පටන් ගත්තා. මොග්ගල්ලාන මහ රහතන් වහන්සේ සෘද්ධි බලයෙන් ඒ දේශනාවට අනුකූල ව චිත්‍රවලින් මවලා පෙන්නුවා. ධර්ම දේශනාව අවසන් වෙන කොට මේ පන්සිය දෙනා ම ධර්මය අවබෝධ කළා. ඒ වෙලේ ම ඒ අයට තේරුම් ගියා දේවදත්ත නෙමෙයි හරි බුදු රජාණන් වහන්සේ තමයි නිවැරදි කියලා. මේ පන්සිය දෙනා සැරියුත්, මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේලාත් සමඟ බුදු රජාණන් වහන්සේ ප්‍රභට ආපසු වැඩියා.

ඉලක්කය නැන්නම් අමාරුවේ.

මේකෙන් අපිට පේනවා ධර්මාවබෝධය කිරීමේ කුසලතාවය

තිබුණත් චියාට ඒ කෙරෙහි සද්ධාව ඇති කර ගන්න බැරි වුණොත් ඕනෑම අවස්ථාවක අමාරුවේ වැටෙන්න පුළුවන් කියල. ඒ දවස් වල එහෙම එහෙම නම් දැන් තත්වය ගැන කවර කතා ද? ඒ නිසා අපි පැහැදිලිව ම සද්ධාව ඇති කර ගැනීම පිළිබඳව මිසක් වෙත බාහිර මතවාද ගැන නෙවෙයි. අපට මේ ලැබිල තියෙන්නේ දුර්ලභ අවස්ථාවේ වටිනාකම තේරුම් අරගන්න අපි දක්ෂ වෙන්න ඕන.

මේ සද්ධාවත් හරියට මේ ලෝකයේ තියෙන ඇති නැති පරතරය වගෙයි. දුප්පත් බාල කෙනා කඩේට ගිහිල්ලා තමන් ගේ අතේ තියෙන සොච්චමෙන් බාල ම බඩු මිල දී ගන්නවා වගේ සද්ධාව නැති කෙනා ගේ හිත යන්නෙන් බාල ම බඩුවට යි. හොඳ ම දේ තෝර ගන්න බැහැ. බාල ම බඩු තෝර ගන්නම යි හිත යන්නේ.

නමුත් සද්ධාව තියෙන කෙනා හරියට පොහොසතෙක් වගේ. චියා අල්ලන්නෙ ගාන කියක් වුණත් කමක් නැහැ හොඳ ප්‍රමිතියෙන් තියෙන උසස් ම භාණ්ඩය යි. අන්න ඒ වගේ තමයි සද්ධාවන්තයා අල්ලන්නේ ම චතුරාර්ය සත්‍යය විතර යි. අර බාල බඩුවලට චියා ගේ හිත යන්නේ නෑ.

අන්න ඒ නිසා අපිත් දක්ෂ වෙන්න ඕන බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය අපට ලැබිලා තියෙන මේ වෙලාවේ බාල ලාමක මිත්‍යා දෘෂ්ටි අල්ලගෙන අමාරුවේ වැටෙන්නේ නැතිව චතුරාර්ය සත්‍යය ධර්මය කෙරෙහි සද්ධාව ඇති කරගෙන ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන් කරල චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීමට. ඒ සඳහා ඔබ සියළු දෙනාට ම මේ ශ්‍රී සද්ධර්මය ම උපකාර වේවා.!

සාදු!සාදු!!සදු!!!

සුන්දර නිවහට - යමු අපි හනිකට....

-මහා මාලුංකාස සූත්‍රය-

ශ්‍රද්ධාවන්ත පින්වත්නි,

අද අපි ඉගෙන ගන්න සුත්‍ර දේශනාවේ නම මහා මාලුංකාස සූත්‍රය. මේක සඳහන් වෙන්නේ මජ්ඣිම නිකාය නැමැති උතුම් ග්‍රන්ථ රන්නයේ යි.

චූළා බුදු රජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටියේ සැවැත් නුවර ජේතවනාරාමයේ. උන්වහන්සේ දම් සහා මණ්ඩපයේ වැඩ සිටිමින් රැස් වෙලා නිටපු ස්වාමීන් වහන්සේලා ගෙන් මෙන්න මේ විදිහේ ප්‍රශ්නයක් ඇහැව්වා. "පින්වත් මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ ඔබට ඕරම්භාගීය සංයෝජන පහක් ගැන කියා දීලා තියෙනවා. ඔබ ඒවා මතක තියාගෙන ද ඉන්නෙ"කියල.

සංසාරෙට බැඳුණු බන්ධනය....

ඔබ දන්නවා බුදු රජාණන් වහන්සේ කාම ලෝකය, රූප ලෝකය, අරූප ලෝකය කියල ලෝක තුනක් ගැන පෙන්වා දීලා තියෙනවා. කාම ලෝකයට බැඳ තබන බන්ධන වලට කියනවා ඕරම්භාගීය සංයෝජන කියල.

බුදු රජාණන් වහන්සේ දම්සහා මණ්ඩපයේ වැඩ සිටින ස්වාමීන්

වහන්සේලා ගෙන් ඇතැව්වා “ඔබ මේවා මතක තියා ගෙන ද ඉන්නේ” කියලා. එතකොට අපට පැහැදිලි ව ජේනවා බුදු රජාණන් වහන්සේ වදා ස්වාමීන් වහන්සේලාට ධර්මය උගන්වලා තියෙනවා. ඒ විතරක් නෙමෙයි ඒවා මතක තියා ගෙන ද ඉන්නෙ කියලත් විමසලා බලනවා.

බුදු රජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ මේ ධර්මය ඇසූ පමණින් අවබෝධ වෙන එකක් නෙමෙයි. ධර්මය අහල හිතේ දරා ගන්න ඕන. හිතේ දරා ගෙන ඊට අනුකූල ව නුවණින් කල්පනා කරන්නට ඕන. අන්න එතකොට තමයි මේ ධර්මය අපට විකෙන් වික තේරෙන්න පටන් ගන්නේ.

මේ ධර්මය ගැන සිහි කරල සිහිය පිහිටුවා ගත්තේ නැත්නම් ලෙඩ වෙද්දි කරදර කම්කටොළු පැමිණෙද්දි වියා කරන්නේ ධර්මයට බණින එක විතරයි. “මම මෙව්වර පින්කම් කළා. මට ම ය මේව වෙන්නේ. අරුත් අර හොඳට ඉන්නේ.” කිය කියා ධර්මයට ම හින්දා කරනවා. එතකොට පැහැදිලි ව ජේනවා වියා ජීවිතාවබෝධයකින් තොර ව කොයි තරම් පින්කම් කෙරුවත් තමන් ගේ වින්තනය වෙනස් වෙලා නැතැ කියල. බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය නියම විදියට තේරුම් ගන්නා නම් වියාට ජීවිතයේ හැම ගැටළුවක් ඉදිරියේ දී ම ධර්මය ම යි දැකන්නට ලැබෙන්නේ.

අපේ දැනුමත් මේ වගේ....

බුදු රජාණන් වහන්සේ දම්සනා මණ්ඩපයේ වැඩ සිටි හික්මුන් වහන්සේලා ගෙන් ඕරම්භාගීය සංයෝජන ධර්ම මතක ද කියලා ඇහුවට පස්සේ මාලුංකය පුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ එක පාරට ම පැහලා කිව්වා “මම දන්නවා” කියල. බුදු රජාණන් වහන්සේ ඇහුවා “හා! එහෙනම් කියන්න බලන්න, කොහොම ද මතක තියාගෙන ඉන්නේ කියලා? ”

මාලුංකය පුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ කියනවා “භාග්‍යවතුන් වහන්ස අපට **සක්කාය දිට්ඨිය** ඕරම්භාගීය සංයෝජනයක් කියල කියා දිලා තියෙනවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට **විච්ඛිච්ඡාව** ඕරම්භාගීය සංයෝජනයක් කියලා කියා දිලා තියෙනවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට **සීලබ්ධිත පරාමාස** ඕරම්භාගීය සංයෝජනයක් කියලා කියා දිලා තියෙනවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට **කාමරාගය** ඕරම්භාගීය සංයෝජනයක් කියලා කියා දිලා තියෙනවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට **ව්‍යාපාදය** ඕරම්භාගීය සංයෝජනයක් කියලා කියා දිලා

තියෙනවා.

ඕරම්නාගීය සංයෝජන ධර්ම මොනවා ද කියල අනුවොත් මතක තියා ගෙන ඉන්නෙත් ඕය විදියට ම යි. සක්කාය දිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බිත පරාමාස, කාමරාග, පටිස කියල ගිරවී වගේ කටපාඩමින් කියෝගෙන යනවා. මාලුංකස පුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ මතක තියා ගෙන හිටියෙන් ඕය කුමේට ම යි.

අනුභවමයයේ වූවි දරුවා පෙන්වලා විනිච්චි කරයි.....

බුදු රජාණන් වහන්සේ අනනවා “අඤ! මාලුංකස පුත්ත කාට ද මම ඕය විදියට කියල දිලා තියෙන්නේ. ඕය විදියට කියා ගෙන ගියොත් නම් අනුභවමයයේ පොඩි ළමයා ගේ උපමාව අරගෙන ඔව්වමි කරන්න ගනියි” කියල වදාලා. එහෙනම් අපට තේරෙනවා අපේ මතකය තුළත් අඩුවක් තියෙනවා කියලා. අන්න බුදු රජාණන් වහන්සේ පැහැදිලි කරලා දෙනවා.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාලා “මාලුංකස පුත්ත, උඩබැලි අතට නිදියන අද උපන් වූවි දරුවකුට සක්කාය කියල හැඟීමක් වත් නැහැ. ඉතින් කොහෙ ද මේ පොඩි දරුවට සක්කාය දිට්ඨියක්. සක්කාය දිට්ඨිය තියෙන්නේ මේ පුංචි දරුවා ගෙ හිත අභ්‍යන්තරයේ යටපත් වෙලා. අනුසය වශයෙන්. ටිකෙන් ටික මෙයා උස් මහත් වෙලා කාලා බීලා හැදිලා එන්න ඕන. අන්න එතකොට යි සක්කාය දිට්ඨිය මතු වෙන්න පටන් ගන්නෙ” කියලා.

මේක හරියට දන් එනවා වගේ. ඉපදිවිච්ච ගමන් පුංචි ළමයෙක් ගේ දත් නැහැ. නමුත් දත් හැදෙන්න ඕන කාරණා ටික ඔක්කෝම ශරීරය තුළ තියෙනවා. කාලයක් යද්දී ගානට දත් ටික මතු වෙලා එනවා. බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාලා මෙන්න මේ වගේ කියලා සක්කාය දිට්ඨියත්. උඩුබැලි අතට නිදාගන්න පුංචි දරුවන් ගේ සිත අභ්‍යන්තරයේ අනුසය වශයෙන් යටපත් වෙලා තියෙන්නේ කියලා.

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාලා “අද ඉපදිවිච්ච උඩුබැලි අතට නිදා ගන්න පුංචි දරුවෙකුට ධර්මය කියල කිසි හැඟීමක් නැහැ. ඉතින් එහෙම එකේ කොහෙ ද ධර්මය ගැන විචිකිච්ඡාවක් ඒ ළමයාට ඇති වෙන්නේ. මාලුංකස පුත්ත මේ පුංචි දරුවා ගෙ සිත අභ්‍යන්තරයේ අනුසය වශයෙන් යටපත් වෙලයි විචිකිච්ඡාව තියෙන්නේ” කියල.

පොඩි චිවුන් මොනව ද සිල් ගැන දන්නේ.....

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා “මාලුංකස පුත්ත අද ඉපදිවිව පුංචි දරුවෙකු ගෙ හිතේ සීලය කියල හැඟීමක්වත් නැහැ. චිහෙම චිකේ ඒ පොඩි දරුවට කොහෙන් ද සීලබ්බත පරාමාසයක්. ඒ පුංචි දරුවාගේ හිත තුළ සීලබ්බත පරාමාස තියෙන්නේ අනුසය වශයෙන්. සිත අභ්‍යන්තරයේ කිම්දිලයි තියෙන්නේ.”

“පින්වත් මාලුංකස පුත්ත, අද ඉපදිවිව උඩුබැලි අතට හිදාගෙන ඉන්න පුංචි දරුවෙකුට රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පහස යන කාමයන් ගැන හැඟීමක් වත් නැහැ. චිහෙම චිකේ කොහෙන් ද මේ පොඩි දරුවට කාමච්ඡන්දයක්. මාලුංකස පුත්ත, මේ පුංචි දරුවා ගේ කාමච්ඡන්දය තියෙන්නේ සිත අභ්‍යන්තරයේ අනුසය වශයෙන් හැංගිලා.”

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා “මාලුංකස පුත්ත, අද ඉපදිවිව උඩුබැලි අතට හිදාගෙන ඉන්න චූටි දරුවෙකුට අකමැති රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පහස ගැන හැඟීමක් වත් නැහැ. ඉතින් චිහෙම චිකේ මේ පුංචි දරුවට කොහෙන් ද ව්‍යාපාදයක්. මාලුංකස පුත්ත අද උපන් පුංචි දරුවෙකු ගේ හිත අභ්‍යන්තරයේ අනුසය වශයෙන් තමයි ව්‍යාපාදය තියෙන්නේ” කියලා.

ආනන්ද හාමුදුරුවෝ ඒ වෙලාවේ බුද්ධිමත් වුණා....

බුදු රජාණන් වහන්සේ පුංචි දරුවාගේ උපමාව අරගෙන මේ ඕරම්භාගීය සංයෝජන ගැන පැහැදිලි කරපු වෙලාවේ ආනන්ද හාමුදුරුවෝ බුදු රජාණන් වහන්සේට වන්දනා කරලා ඉල්ලා සිටියා “ ස්වාමීනී භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඕරම්භාගීය සංයෝජන ධර්ම ගැන වදාරණ සේක්වා. මේ වියට කාලය යි. ස්වාමීනී සුගතයන් වහන්ස, ඕරම්භාගීය සංයෝජන ධර්ම ගැන දේශනා කරන සේක්වා. මේ වියට කාලය යි. හික්ෂුන් වහන්සේලා මේක අහලා මතකයේ තබාගන්නම්” කියල ඉල්ලීමක් කළා.

සිත දියුණු කරන කෙනෙකුගේ වටිනා කරුණු රාශියක් මේ දේශනාවේ අන්තර්ගත වී තිබෙනවා. බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා “ පින්වත් ආනන්ද, අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනයෙක් ඉන්නවා. අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනය ගේ ලක්ෂණ තමයි ඒ කෙනා ආර්යන් වහන්සේලා ව දැකලා නැහැ. ආර්ය ධර්මයට දක්ෂ නැහැ. ආර්ය ධර්මයේ හික්මිලා

නැහැ. අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනසා හර්සට හැම තැන ම හිල්ලේ වෙච්ච ටයර් එකක් වගේ. හුළං ගහනවා. කොච්චර හුළං ගැහැව්වත් හුළං ටික පිට වෙනවා. අන්න ඒ වගේ තමයි අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනසාට කොයි තරම් ධර්මය කිව්වත් තේරුම් ගන්නේ නැහැ. උවමනා කරන කාරණය නෙමෙයි අල්ල ගන්නේ. උවමනා නැති කාරණය අල්ලනවා.

ඒ විතරක් නෙමෙයි. අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනසා සත්පුරුෂයන් වහන්සේලාවත් දැකලා නැහැ. සත්පුරුෂ ධර්මයේ දක්ෂ නැහැ. සත්පුරුෂ ධර්මයේ හික්මෙන්නෙ නැහැ.

පෘතග්ජනසාට යි මේ විපත සිදු වෙන්නේ....

බුදු රජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා ඒ නිසා ම අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනසා ජීවත් වෙන්නෙ සක්කාය දිට්ඨියට යට වෙච්ච සිතින්. එයා දන්නේ නැහැ ඒකෙන් නිදහස් වෙන ක්‍රමය. ඒ නිසා අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනසා තුළ යම් සක්කාය දිට්ඨියක් තිබ්බා නම් ඒක තවත් හයි වෙනවා. සිතින් ඒක බැහැර වෙන්නේ නැහැ. අන්න ඒ නිසා සක්කාය දිට්ඨිය සංයෝජනයක් බවට පත් වෙනවා කියල.

සක්කාය දිට්ඨිය කියන වචනය ඔබ තේරුම් ගන්න ඕන. සක්කාය දිට්ඨිය කියන්නේ පංච උපාදානස්ඛන්ධයට යි. එනම් රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඤ්ඤාණ කියන මේ උපාදානස්ඛන්ධ පහට යි. මේ පංච උපාදානස්ඛන්ධය කෙරෙහි ආත්ම දෘෂ්ටියෙන් බැඳීමට තමයි සක්කාය දිට්ඨිය කියල කියන්නේ. ආත්ම දෘෂ්ටිය කියල කිව්වේ මේ රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ යන පහ තමා ගේ වසඟයේ පවත්වන්න පුළුවන් කියල අයිතිකාරයෙක් මවා ගත්තු හැඟීමකින් මේ පංච උපාදානස්ඛන්ධයට අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනසා බැඳී සිටිනවා. ඒ නිස යි ඒකට සක්කාය දිට්ඨිය කියලා කියන්නේ.

සැකයේ අවාසිය පෘතග්ජනසාට යි....

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනසාට අැති වෙනවා ධර්මය කෙරෙහි සැකය හෙවත් විචිකිචිජාව. පෘතග්ජනසා බුදු රජාණන් වහන්සේ ගැන සැක කරනවා. මනෝ විද්‍යාඥයෙක් මොකක් හරි කිව්ව ගමන් ඒකට රැවටිලා උන්වහන්සේ ගේ අවබෝධය ගැන සැක කරනවා. මේ ධර්මය අවබෝධ කරන්න පුළුවන් කියල පෘතග්ජන කෙනා විශ්වාස කරන්නේ නැහැ. මොකද එයාට ධර්මය සැකයි. ඊළඟට ධර්මය

අවබෝධ කරපු ශ්‍රාවකයන් ඉන්නවා කියලා විශ්වාස කරන්නේ නැහැ. ධර්මය අවබෝධ කරන්න මහන්සි ගන්න අයටත් හින්දා කරනවා. “ ඔහේලා මහ ලොකුවට භාවනා කරනවා නේද? කෝ පුළුවන් නම් අඟල් දෙක්ක උඩින් ගිහින් පෙන්නපල්ලා” කියල කියනවා. ඇගුතවත් පෘතග්ජනයා මෙහෙම කියන්නේ සැකයක් එක්ක යි. ඊළඟට ඔහු පටිච්ච සමුප්පාදය දන්නේ නැති නිසා පටිච්ච සමුප්පාදය තුළින් සංසාර ගමන සිදු වන බව දන්නේ නැති නිසා අතීතය ගැන සැක කරනවා. පටිච්ච සමුප්පාදයට අනුව අනාගත සංසාර ගමන සකස් වෙනවා කියලා දන්නේ නැති නිසා අනාගතය සැක කරනවා. වර්තමාන ක්‍රියාකාරීත්වය තුළ පවා පටිච්ච සමුප්පාද ක්‍රියාවලිය සිදු වෙනවා කියල දන්නේ නැති නිසා වර්තමානයත් සැක කරනවා.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා ඇගුතවත් පෘතග්ජනයා මෙන්න මේ සැකය නිසා සැකයට යට වෙච්ච සිතින් වාසය කරනවා. සැකෙන් එතෙර වන ක්‍රමය ඇගුතවත් පෘතග්ජනයා දන්නේ නෑ. මේක දන්නේ නැති නිසා මොකද වෙන්නේ? සැකය තව තවත් ශක්තිමත් වෙනවා. අන්න එතකොට ඒ සැකය ඕරම්භාගීය සංයෝජනයක් හැටියට ක්‍රියාත්මක වෙනවා කියල.

සැකයෙන් ඉන්න කොට පැහැදිලි ස්ථාවර යක් නැහැ. එයා ඕනෑ ම දෙයකට ඕනෑ ම මතවාදයකට ඉක්මනින් ම අනුවෙන කෙනෙක්. ඒ නිසා බුදු රජාණන් වහන්සේ දේශනා කළා සැකයෙන් යුක්ත කෙනා නුවණ වැඩෙන වැඩ පිළිවෙළක හික්මෙන්න ඕන කියලා(කථං කථී ඤාණපථාය සික්ඛේ)

නැකැතට වැඩ අල්ලන ඇගුතවත් පෘතග්ජනයා....

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා ඇගුතවත් පෘතග්ජනයා තුළ සීලධ්වන පරාමාසය තියෙනවා. පෘතග්ජන කෙනා මේ සීලධ්වන පරාමාසයට යටවෙච්ච සිතින් වාසය කරනවා. ඒකෙන් හිදුහස් වෙන හැටි දන්නේ නෑ. ඒ නිසා ම එයා තුළ සීලධ්වන පරාමාසය තව තවත් හයි වෙනවා. බැහැර වෙන්නේ නෑ. අන්න එතකොට ඇගුතවත් පෘතග්ජනයා තුළ ඒ සීලධ්වන පරාමාසය සංයෝජනය ධර්මයක් හැටියට ක්‍රියාත්මක වෙනවා.

දැන් අපි ගත්තොත් සීලධ්වන පරාමාසයක් තමයි නැකැතට වැඩ ඇල්ලීම. අපි හිතමු ඔන්න හොඳම නැකැතක් එනවා කියලා. නැකැතට ඇපල් හිටෙච්චොත් අපේ රටේ ඒව පැල වෙනවා ද? නැහැ. නමුත් නැකැත විශ්වාස කරන සීලධ්වන පරාමාසයේ බැහැලා

ඉන්න උදවිය නැකැත තහවුරු කර ගන්න බොරු කතන්දර ගොතනවා.

සමහරු මෙහෙම කතන්දරයක් කියනවා. ඕනින නැකතක් ඇවිල්ලා. 'ගුරුන්නාන්සෙයි ගෝලය යි පොල් හිටවන්න ගියා. ගුරුන්නාන්සේ පොල් ගෙඩියෙ දුල්ල උඩට හිටින්න නැකැතට හිටෙව්වා. ගෝලයා ඊටත් වඩා හොඳට හිටවන්න කියලා කකුලේ මහපොට ඇඟිල්ලේ අග පොල් ගෙඩිය තියා ගෙන පොල් ගෙඩිය දුල්ල යටට හිටින්න නැකැතට ම පැල කළා. ඕනින ගුරුන්නාන්සේ හදපු පොල් පැලේ ඵලදාව ඇවිල්ලා පත්සලේ කොල්ලාට කතා කරලා කියනවා "කොල්ලෝ දරණුවක් ලෑස්ති කරගෙන වරෙන්. පොල් ගහට නැගලා පොල් ටික කඩන්න" කියලා. ඊට පස්සේ ගෝලයා කියනවා "කොල්ලෝ උදැල්ලක් අරන් වරෙන් පොල් ටික භාරන්න." කියල මොකද ඒ ? ගෝලයාගෙ නැකතෙ හොඳකමට පොල් ඵලදාව යටට බැහැල. නැකත් තහවුරු කරන්න මේ වගේ කතාන්දර ගොතපු ගමන් අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනය ගේ අර වගේ සීලධීඛත පරාමාසය තව තවත් හයි වෙනවා.

අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනයා රූකඩයක්.....

ඊට පස්සේ චියා රූකඩයක් වගේ කියන කියන එක කරනවා. අඩි විසිපහක් පස්සට යන්න කිව්වොත් පිස්සට යනවා. දකුණු පැත්තට හැරිලා යන්න කිව්වොත් යනවා. නැගෙනහිර දිශාවට හැරිලා යන්න කිව්වොත් ඒත් යනවා. මේ ඕක්කෝම සීලධීඛත පරාමාස. ඊළඟට පෘතග්ජන කෙනා කිරි උතුරෝනවා.සාමාන්‍යයෙන් කිරි ඉතිරෙනවා කියලා කියන්නේ හොඳට සල්ලි බාගෙ තියෙනවා, කන්න බොන්න හොඳට තියෙනවා කියන අදහසට යි. මේකෙ අර්ථය දන්නේ නැති පෘතග්ජනය මොකද කරන්නේ? නැකතක් හොයා ගෙන ඇවිල්ලා කිරි ටිකක් මුට්ටියකට දාල කිරි උතුරෝනවා. ඊට පස්සේ මේ කිරි ටික අරගෙන ගිහිල්ලා ගේ වටේට ඉතිනවා. මොකද මේ ? එහෙම කළා ම ගෙදර ට කිරි ඉතිරෙනවාලු. බලන්න සීලධීඛත පරාමාසයට අනුවෙලා ඉන්න පෘතග්ජනයා කොයි තරම් මෝඩයෙක් ද කියලා. හො දන්න කාලෙ ඕබත් ඕව කරන්න ඇති. දැන් ඒ ගැන හිතල බලන කොට ලැජ්ජාවක් ඇති වෙන්නේ නැද්ද ? හිතන්න පුළුවන් කෙනෙකුට නම් ඇති වෙන්නෙ ලැජ්ජාවක් ම යි.

බලන්න අපට හිතන්න පුළුවන්කම තියෙද්දි හිතන්න පුළුවන් ධර්මයක් ලැබුණො නැති නිසා අපි හො මඟ ගිහින් තිබුණු හැටි. අපට හිතන්න පුළුවන් ධර්මයක් ලැබිල තිබුණ නම් අපි ඒ වගේ

මෝඩ වැඩ කරන්නේ නැහැ. නමුත් දැන් අපට හිතන්න පුළුවන් ධර්මයක් ලැබීම නිසා නිසා නුචණ පාවිච්චි කරල අපි බේරුණා.

පෘතග්ජන ජීවිතය අනතුරේ.....

අපි දන්නවා අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජන අය කෑම පැකට් එකට කිරි පැකට් එකට තිසරණය පාවලා දීම මිත්‍යා දෘෂ්ටික ආගමිවලට යනවා. ඒවට ගියාට පස්සේ ජීවිතය කොයි තරම් අනතුරකට වැටෙනවා ද කියන්නේ, එක පෘතග්ජන පවුලක් තිසරණය පාවලා දීම මුලධර්මවාදී ආගමකට ගියා. ඒකේ උගන්වන්නේ ලෙඩ වුණාම බේන් ගන්න එපා. ලේ දෙන්න එපා. ඒක දෙවියන් ගේ ශුද්ධ වූ ආත්මයට එරෙහි වීමක් කියලා. මේ මෝඩ දෙමව්පියන් ගේ දරුව අසනීප වෙලා රෝහලට ඇතුලත් කළාට පස්සේ මේ දෙමව්පියෝ දෙන්නම ගිහිල්ල වෛද්‍යවරයාගෙන් ඉල්ලීමක් කරලා තියෙනවා ළමයට ලේ දෙන්න එපා කියලා. ලේ නොදීම නිසා ම ඒ දරුවා මැරුණා. බලන්න මේ උපතින් බෞද්ධ වෙලා හිටපු පෘතග්ජන උදවිය කොයි තරම් මෝඩ ද කියල. අර අම්මයි තාත්තයි දෙන්න ගිහිල්ලා වෛද්‍යවරයාට ස්තූති කරල තියෙනවා ලේ නොදන්නාට. මේව ඕක්කෝම අයිති වෙන්නේ සීලබ්ධිත පරාමාසය වලට.

තෙරුවන් සරණ ගිය ආර්ය ශ්‍රාවකයා විතරයි සීලබ්ධිතපරාමාසයෙන් තොර ව මාර්ග අංගයක් හැටියට සිල් රකින්නේ. අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජන කෙනා මේක දන්නේ නෑ. ඒ නිසා ම පෘතග්ජන කෙනා තුළ සීලබ්ධිත පරාමාසය තව තවත් හයි වෙනවා. බැහැර වෙන්නේ නෑ. අනන් චිතකොට ඒක සංයෝජනයක් බවට පත් වෙනවා කියල බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා.

පුහුදුන්භාවයේ තවත් සිටිමු ද.....?

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජන කෙනාට කාමරාගය ඇති වෙනවා. මේ කාම රාගය කියන්නේ මොකක් ද කියලවත් පෘතග්ජන කෙනා දන්නේ නෑ. ඒ නිසා ම අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනයා තුළ යම් කාම රාගයක් තිබුණ ද ඒක තව තවත් ශක්තිමත් වෙනවා. බැහැර වෙන්නේ නෑ. අන්ත චිතකොට ඒ කාම රාගය සංයෝජනයක් බවට පත් වෙනවා.

මේ වගේ ම අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනයා තුළ දේවේෂය හට ගන්නවා. නමුත් දේවේෂය නැති කරන ආකාරය දන්නේ නැහැ. ඒ නිසා ම අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනයා තුළ යම් දේවේෂයක් තිබුණ ද ඒක තව

තවත් හයි වෙනවා. බැහැර වෙන්නේ නෑ. අන්න චිතකොට ඒ ද්වේශය ඕරම්භාගීය සංයෝජනයක් බවට පත් වෙනවා.

ද්වේශයේ තියෙන අනතුර ගැන මම උදාහරණයක් කියන්නම්. මට මේ ප්‍රභූ පිටරටක ඉඳන් වයසක නොන කෙනෙක් ටෙලිෆෝන් කළා. ඒ නෝන ගේ මහත්තයාට වසය අවුරුදු හැට දෙකක් කිව්වා. මේ මහත්තයා මොකද කරල තියෙන්නේ තමන් ගේ ඥාති දුවක් වන කෙනෙක් එක්ක නොහොබිනා ගමනක් ගිහින් ගේකුත් හදාගෙන පදිංචි වෙලා. ඉතින් මේ නෝනට මේක මතක් වෙන පාරක් පාරක් ගානේ හිතෙනවාලු මේකව අල්ලල මරන්න ඕන කියල. වාසනාවට මේ නෝනට අපේ කැසට් පටයක් හම්බවෙලා තියෙනවා. ලංකාවෙන් ගිය කෙනෙක් නිසා. ඒකෙ තියෙනවා බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය. මේ කැසට් පටය අහල මට කතා කරල කියනවා "අනේ! ස්වාමීන් වහන්ස, ඒ කැසට් පටය අහපු ගමන් මගේ ද්වේෂය නැතිව ගියා. මම දැන් ඒක අමතක කරලා ධර්මය සිහි කරල හිත හදා ගත්තා"කියල. දැන් බලන්න හිතන්න පුළුවන් කමේ තියෙන ප්‍රයෝජනය කියන්නේ, මොන ප්‍රශ්න මැද්දේ හිටියත් බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මයෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නවා.

ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයෝ මීට වෙනස්.....

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයාට ආර්ය දර්ශනයෙන් යුක්ත කෙනෙක්. ආර්ය ධර්මයට දක්ෂ කෙනෙක්. ආර්ය ධර්මයේ හික්මෙන කෙනෙක්. ඒ චිතරක් නෙමෙයි ධර්මය තුළින් සත්පුරුෂ දර්ශනය ලැබූ කෙනෙක්. සත්පුරුෂ ධර්මයට දක්ෂ කෙනෙක්. සත්පුරුෂ ධර්මයේ හික්මෙන කෙනෙක්. එහා හරියට සිදුරු නැති ටයර් එකක් වගේ ගහන ගහන හුළං ටික ටයර් එක ඇතුළට යනවා වගේ යනවා මිසක් පිට වෙන්නේ නැහැ.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා මේ කෙනා සක්කාය දිට්ඨියට යට වෙව්ව සිහින් වාසය කරන්නේ නැහැ. ඇයි ඒ ? ඒයා පංච උපාදානස්ඛන්ධිය අභිතෘ වශයෙන් දුක් වශයෙන් අනාත්ම වශයෙන් වඩන්න දක්ෂ කෙනෙක්. හිතන්න දන්න කෙනෙක්. සිහි කරන්න දක්ෂ කෙනෙක්. ඒ නිසා මොකද වෙන්නේ ? ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා තුළ යම් සක්කාය දිට්ඨියක් තිබුණ නම් ඒක මුළුමනින් ම ප්‍රහාණය වෙනවා. තව තවත් හයි වෙන්නේ නැහැ.

ආර්ය ශ්‍රාවකයන්ට ධර්මය සැක නැතැ....

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා විචිකිච්ඡාවට යට වෙච්ච සිහින් වාසය කරන්නේ නැතැ. මොකද ඒ ? ආර්ය ශ්‍රාවකයා ආකාරවිචි සද්ධාවට පැමිණිවිච කෙනෙක්. සද්ධාව තුළ පිහිටලා කටයුතු කරන නිසා යම් විචිකිච්ඡාවක් තිබුණ ද ඒක සහමුලින් ම ප්‍රභාණය වෙලා යනවා කියලා.

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා සීලබ්ධිත පරාමාසයට යට වෙච්ච සිහින් වාසය කරන්නේ නැතැ. ඒ නිසා ම උපන්නා වූ සීලබ්ධිත පරාමාසයෙන් නිදහස් වෙන්නේ මෙහෙම යි කියල දන්නවා. ඒ නිසා ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා තුළ යම් සීලබ්ධිත පරාමාසයක් තිබුණ නම් ඒක සහමුලින් ම ප්‍රභාණය කරල දානවා.

ඒ චිතරක් නෙමෙයි. ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා කාමරාගය කියන්නේ මොකක් ද කියල තේරුම් ගත්ත කෙනෙක්. ඒ නිසා ඔහු උපන් කාමරාගයට යට වෙන්නේ නැතැ. තමා තුළ යම් කිසි කාමරාගයක් හට ගෙන තිබෙනවා නම් ඒක සහමුලින් ම ප්‍රභාණය කිරීමේ කුසලතාවයක් ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා ට තියෙනවා.

ඊළඟට ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා ද්වේෂය ගැන තේරුම් ගත්ත කෙනෙක්. ඒ නිසා උපන්නා වූ ද්වේෂය ප්‍රභාණය කරන ආකාරය දන්නවා. ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා තුළ යම් ද්වේෂයක් හට ගෙන තිබුණ නම් ඒක සහමුලින් ම ප්‍රභාණය කරනවා කියල බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා.

පොත්ත නො කපා අරටුව කපන්න බැහැ.....

සංයෝජන ධර්මයන් හැටියට ක්‍රියාත්මක වන මේ සක්කාය දුට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්ධිත පරාමාස, කාමරාග, පටිඝ කියන මේවා ප්‍රභාණය කරන්න වැඩපිළිවෙලක් තියෙනවා. ඒ වැඩපිළිවෙලෙන් තොරව සංයෝජන ප්‍රභාණය කරනවා කියන එක සිද්ධි වෙත දෙයක් නෙමෙයි.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා ඒක හරියට මේ වගේ දෙයක්. ඔන්න විශාල ගහක් තියෙනවා. ගහ වටේට පේන්න තියෙන්නේ පොත්ත. ඒකට ඇතුලෙන් තියෙන්නේ ඵලය. ඊටත් ඇතුළෙන් තමයි අරටුව තියෙන්නේ. කවුරු හරි කිව්වොත් පොත්ත කපන්නේ නැතිව, ඵලය කපන්නේ නැතිව අරටුව කපනවා කියලා ඒක සිද්ධි වෙන්න පුළුවන්

දෙයක් නෙමෙයි. බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා අන්න ඒ වගේ තමයි සංයෝජන ධර්ම ප්‍රභාණය කරන්න යම් මාර්ගයක් යම් වැඩපිළිවෙලක් තියෙනවා. ඒ වැඩපිළිවෙල අනුගමනය කරන්නේ නැතිව සංයෝජන ප්‍රභාණය කරන්න බැහැ කියල.

ඊළඟට උන්වහන්සේ වදාළා කවුරු හරි මෙහෙම කියනවා “ මම මේ ගහේ ඉස්සෙල්ලා ම පොත්ත කපල ඊළඟට ඵලය කපල පස්සේ අරටුව කපනව” කියල එක වෙන්න පුළුවන් දෙයක්. අන්න ඒ වගේ තමයි ඕරම්භාගිය සංයෝජන ධර්ම ප්‍රභාණය කරන්න තියෙන මාර්ගයේ ගමන් කරල, ඒ වැඩ පිළිවෙල අනුගමනය කරල සංයෝජන ධර්ම ප්‍රභාණය කරනවා කියල කියනවා නම් ඒක සිද්ධ වෙන්න පුළුවන් දෙයක් කියල.

පෘතග්ජන කෙනා හරියට පෙන්නුම් වගේ.....

බුදු රජාණන් වහන්සේ මේකට ලස්සන උපමාවක් කියනවා. ඕනින ගංගානම් ගඟ උතුරලා දෙගොඩතලාගෙන යනවා. ගං ඉවුරේ ඉන්න කපුටෙකුට හොට දාලා ඉවුරේ ඉඳගෙන ම වුණත් වතුර බොන්න පුළුවන්. මේ වේගෙන් ගලන ගංගාවේ ගං ඉවුරට ඇවිල්ලා ඇවිදගන්න බැර පෙන්නුම් වගේ මනුස්සයෙක් කියනවා “ඕනින බලාපල්ලා, මම මේ ගඟෙන් චිතෙර වන හැටි. මම පීනගෙන චිතා පැත්තට යන හැටි.” මේ මනුස්සයාට ගඟෙන් චිතොධිට පීනගෙන යන්න පුළුවන් වෙයි ද? බැහැ. මොක ද හේතුව ? චයා පණ නැති මිනිහෙක්.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා සක්කාය දිට්ඨිය ගැන ධර්ම දේශනා කරද්දී, නිවන ගැන ධර්ම දේශනා කරද්දී කෙනෙක් ගේ හිත මේ ධර්මය කෙරෙහි පහදින්නේ නැත්නම් ඒ කෙනා ගේ හිතට සතුටක් ඇති වෙන්නේ නැත්නම්, මේ ධර්මය ඇහෙද්දී හිත ප්‍රමුදිත වෙන්නේ නැත්නම් මේ ධර්මය මම ත් අවබෝධ කර ගන්න ඕන කියන අදහසින් හිත පිහිටන්නේ නැත්නම් ඒ කෙනා අර ගඟ අයිනෙ හිටපු පෙන්නු වගේ කියල.

පෙන්නුම් ව අඳුන ගන්න හරි ලේසි යි.....

බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය කතා කරද්දී ඒ ධර්මය කෙරෙහි හිත පහදින්නේ නැති අය හඳුනා ගන්න හරි ලේසි යි. අපි හිතමු දැන් ඕනින කවුරු හරි ධර්මය කියනවා. අහගෙන ඉන්න කෙනා වට පිට බලනවා. ඒකට අවධානයක් යොමු කරන්නේ නැහැ. ඊට

පස්සේ දිගට හරහට ඇණුම් යනවා. ආන්ත චිතකොට ධර්මය කියන කෙනා තේරුම් ගන්න ඕන මේ කෙනා නම් අර ගං ඉවුරේ හිටපු ජාතියේ මනුස්සයෙක්. මෙයා ධර්මය කියා ගෙන යද්දි චියා වෙන වැඩක් පටන් ගන්නවා. චිතකොට ඔබ දැන ගන්න ඕනෑ මෙයා නම් ධර්මය අහන කෙනෙක් නෙමෙයි කියල හෙමිහිට ධර්ම කතාව නවත්වන්න.

අපි හිතමු ඔබ ධර්මය කියද්දි යම් කිසි කෙනෙක් ඔබට කියන්න දෙන්නේ නැතිව මේක කොහොම ද? අරක කොහොම ද? කියලා වෙන වෙන ප්‍රශ්න අහන්න පටන් ගත්තොත් චිතකොට ඔබ ධර්ම කතාව නවත්වන්න ඕන. මොකද? චියා ඒ ධර්මය අවබෝධ කර ගන්න නෙමෙයි. වාද කරන්න යි.

ආර්ය ශ්‍රාවකයා ශක්ති සම්පන්න කෙනෙක්.....

ධර්මයේ හිත පිහිටන කෙනා ගැන බුදු රජාණන් වහන්සේ මෙන්න මේ විදියට දේශනා කරනවා. ගංගානම් ගඟ උතුරලා දෙගොඩතා ගෙන යනවා. ගං ඉවුරේ ඉන්න කපුටෙකුට හොට දාලා වතුර බොන්න පුළුවන්. මේ වේගෙන් ගලන ගංඟාවේ ගං ඉවුරට ඇවිල්ල හොඳට උස මහත තියෙන ඇඟ පත හයිකක්තිය තියෙන පීනන්න පුළුවන් තරුණයෙක් කියනවා"ඔන්න බලාපල්ලා මම මේ ගඟට පැනලා වතුර පාර බිඳ ගෙන චිතෙර වෙනවා"කියල. මේ කෙනාට ඒක කරන්න පුළුවන් ද? බැරි ද? පුළුවන්.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා සක්කාය නිරෝධය ගැන ධර්ම දේශනා කරද්දි, හිචන ගැන ධර්ම දේශනා කරද්දි කෙනෙක් ගේ හිත මේ ධර්මය කෙරෙහි පහදිනවා නම්, ඒ කෙනා ගේ හිතට ප්‍රමුදිත වෙනවා නම්, "මේ ධර්මය මමත් අවබෝධ කර ගන්න ඕන"කියන අදහස හිතට ඇති වෙනවා නම් ඒ කෙනා හරියට අර ගඟ අයිනෙ හිටපු ශක්ති සම්පන්න පීනන්න පුළුවන් තරුණයා වගේ කියලා.

ධර්මය දේශනා කරද්දි ධර්මය අහන කෙනා කොයි වගේ කෙනෙක් ද කියල අපට ඒ කෙනා ගේ හැසිරීමේන තේරුම් ගන්න පුළුවන්. අපි දැකලා තියෙනවා සද්ධාවන්ත අය ඉන්නවා. ඒ අයට බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය ඇහෙද්දි ඇස්විලින් කදුළු වැක්කෙරෙන්නට පටන් ගන්නවා. "අනේ!මේ ධර්මය කොයි තරම් ශ්‍රේෂ්ඨ ද, මේ ධර්මය අහන්න ලැබීම කොයිතරම් වාසනාවක් ද මගේ ජීවිතයට කොයිතරම් ලාභයක් ද"කියල බොහෝ සතුවත් ප්‍රීතියෙන් වැඳ ගෙන මේ ධර්මය අහනවා. ධර්මය කතා කරන්න පටන් ගන්න

කොට වෙන වැඩක් කර කර හිටිය නම් ඉක්මනට ඒ වැඩේ නවත්වනවා. අන්ත චිතකොට අපට තේරුම් ගන්න පුළුවන් මේ කෙනා නම් ධර්මය අල්ලන කෙනෙක්. මෙයා ගේ හිතේ ධර්මය කෙරෙහි සද්ධාවක් තියෙනවා.

ධර්මයට නැති යාළකම් වපා.....!

දැන් අපි හිතමු ඔබේ හොඳ ම යාළුවෙක් ඉන්නවා. ඔබ බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය අහලා තිසරණයේ පිහිටලා “ අනේ! මගේ යාළුවාටත් මේ ධර්මය දෙන්න ඕන”කියල යනවා. ගිහිත් ධර්මය කතා කරන්න පටන් ගන්නකොට ම අර යාළකම් ඉවරයි. “ හා!හා!ඕව විතරක් කියන්න වපා”කියලා කියනවා. අන්ත චිතෙම යාළුවන් ගෙන තමන් අත් වෙන්න ඕන. මොක ද ඒක තමන් ගේ ජීවිතයට අනතුරක්. චිතකොට අපට පැහැදිලිව ම තේරෙනවා ඒ යාළකම් තිබිල තියෙන්නේ අවබෝධයක් මත නෙමෙයි කියලා. ජීවිතට පිළිබඳ තේරුම් ගැනීමක් මත නෙමෙයි. ඒව හිතමීම හිතන් අර්ථයක් නැති යාළකම්. අර්ථයක් දෙන්න හදන කොට ඒක ප්‍රතික්ෂේප කරන්න හදනවා නම් මෙයා පාප මිත්‍රයෙක් කියල තේරුම් අරගෙන හිමිහිට ව්‍යාජින් අයින් වෙන්න ඕන.

ධර්මය කරා යන කෙනා තේරුම් ගන්න හරි ම ලේසියි. ධර්මය දන්න කෙනා ධර්මය දන්න අයත් එක්ක ම එකතු වෙනවා. සිල්වතුන් සිල්වතුන් එක්ක එකතුවෙනවා. ගුණවතුන් ගුණවතුන් එක්ක එකතු වෙනවා. ඒ වගේ ස්වභාවයක් තමයි ලෝකෙ තියෙන්නේ. ඒ බව බුදු රජාණන් වහන්සේ ම වදාළා.

ආර්ය ශ්‍රාවකයන් ගේ පිය උරුමය සතිපට්ඨානය යි.....

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ ඕරම්භාගීය සංයෝජන ධර්ම ප්‍රභාණය වන ආකාරය මෙන් මේ විදියට වදාළා. ඔන්න කෙනෙක් සතිපට්ඨානය වඩනවා. සතිපට්ඨානය වඩන්න නම් වියාට උවමනා කරනවා මානසික ඒරියක්. ඊළඟ වියා උවමනා කරනවා හොඳ සිහියක්. නුවණක්. සතර සතිපට්ඨානය තුළ සිහිය පිහිටුවල නුවණින් විමසමින් ඒරියයෙන් යුතු ව අකුසල ධර්මයන් සිහින් බැහැර කරන කොට වියා ගේ කායික වෙහෙස සංසිඳිල සිත සමාධියට පත් වෙනවා.

සමාධිය කියන්නේ මේක යි. දැන් අපි හිතමු කෙනෙක් අනාපාන සතිය කරනවා. චිතෙම නැත්නම් අසුන භාවනාව කරනවා. චිතෙමත් නැත්නම් ධාතු මනසිකාරය කරනවා. මේ එකක්වත් නැතිව කෙනෙක්

විදුර්ගභාව චිතරක් කළත් ඉස්සෙල්ලා ම සිද්ධ වෙන්නේ පංච නිවරණ යටපත් වෙත එක. එතකොට වියා ගෙ හිත කාමච්ඡන්දයට යන්නේ නැහැ. ව්‍යාපාදයට හිත යන්නේ නැහැ. හිදිමත අලස කර නැතිව යනවා. ඊළඟට හිතේ විසිරෙන ගතිය පසුකැවීම නැතිව යනවා. සැකය නැතිව යනවා. භාවනා අරමුණ තුළ ම හිත පිහිටනවා. මේ විදියට නිවරණ ධර්ම යටපත් වෙලා භාවනා අරමුණ තුළ හිත පිහිටන කොට වියා ගේ හිත තුළ සමාධිය වැඩෙනවා.

එක පාරක් ඇවිද්දට පාර හිටින්නේ නැහැ.....

සමට භාවනාව දියුණු කරන කෙනෙක් සමාධියක් ඇති කර ගන්න නම් ඒක දිගින් දිගට ම පුරුදු කරන්න ඕන. මම ඒකට හොඳ උදාහරණයක් කියන්නම්. දැන් අපි කියමු පිට්ටනියක් තියෙනවා. මේ පිට්ටනිය මැදින් එක දවසක් හරහට ගියා කියල පාර හිටින්නේ නැහැ. නුමත් මෙයා දවස් දෙක තුනක් යනවා. ඒත් පාර හිටින්නේ නැහැ. නමුත් මෙයා කාලයක් තිස්සේ දිගින් දිගට ම යන කොට තමන් ට නො දැනීම පාර හිටිනවා. මෙන්න මේ විදියට දිගින් දිගට ම සතර සතිපට්ඨානය තුළ සිහිට පිහිටුවන්න පිහිටුවන්න වියා ගේ හිතේ එකඟ වෙන ගතියක් සකස් වෙනවා. මේ ඒත්ත ඒකාග්‍රතාවය බොහෝ වේලාවක් රඳවා ගන්න මහන්සි වෙන්න ඕන. ඒකට කරන්න තියෙන්නේ දිගින් දිගට ම භාවනාව කරගෙන යන එක යි. භාවනා අරමුණ තුළ බොහෝ වේලාවක් රඳවා ගන්න පුළුවන් මට්ටමට ඒත්ත ඒකාග්‍රතාවය සකස් වුණහම ඒකට කියනවා සමාධිය කියල.

ඒ සමාධිය තව දුරටත් දියුණු කරපුවහම ඒ පුද්ගලයාට පුළුවන් කම ඇති වෙනවා පළමුවෙනි ධ්‍යානයේ ලක්ෂණ ඇති කර ගන්න. ඒ තමයි වියා ගේ හිත භාවනා අරමුණේ ම රැඳී තියෙනවා. කායිකවත් මානසිකවත් සැහැල්ලුවක් තියෙනවා. පංච නිවරණ යටපත් වීම නිසා සිත තුළ නිරාමිස ප්‍රීතියක් තියෙනවා. භාවනා අරමුණ නැවත හිතන, නැවත නැවත හිතන ස්වාභාවයක් ඇති වෙනවා. ඒ කියන්නේ චිතක්ක විචාර හිත තුළ පවතිනවා. මේකට කියන්නේ පළමුවෙනි ධ්‍යානය කියලා.

බුදු රජාණන් වහන්සේ සම්මා සමාධිය හැටියට විස්තර කළේ පළමු වෙනි ධ්‍යානය, දෙවනි ධ්‍යානය, තුන් වැනි ධ්‍යානය, හතර වැනි ධ්‍යානය කියන මේ ධ්‍යාන හතර. ඒක අපි හොඳට පැහැදිලි කර ගන්න ඕන. මොකද කෙනෙක් හිතන්න පුළුවන් සම්මා සමාධිය වෙන්නේ හතර වෙනි ධ්‍යානය දක්වාම හිත දියුණු කරාම තමයි කියලා. නමුත්

බුද්ධ දේශනාවට අනුව හොඳින් නුවණින් විමසල බලන කොට තේරෙනවා පළමු වෙති ධ්‍යානයත් අයිති සම්මා සමාධියට. දෙවැනි ධ්‍යානයක් අයිති සම්මා සමාධියට. තෙවැනි ධ්‍යානයත් අයිති සම්මා සමාධියට. හතර වැනි ධ්‍යානයත් අයිති සම්මා සමාධියට කියල.

හිතට ගත්තොත් බැර වෙන්නේ නැහැ.....

දැන් මේ ධ්‍යාන ගැන කියන කොට වචනවලට බය වෙන්න ච්ඡා. “අපි මේ ගිහි ගෙවල් වල ඉන්න අය. අපිට නම් ඕව කරන්න බැරව ඇති” කියල හිතන්න ච්ඡා. හිත කියන්නේ හේතු එල ධර්මයකින් හට ගත්තු දෙයක්. උත්සාහයෙන් චිරයෙන් යුතුව සකස් කළොත් අපට සමාධියක් උපදවා ගන්න පුළුවන්. හිතට ගත්තොත් බැර වෙන්නේ නැහැ.

හැබැයි මේකට කමටහන් කියල රහසේ දෙන අමුතු දේවල් ගන්න අවශ්‍ය නැහැ. අපි උදාහරණයක් ගමු. ඔබ දන්නවා බුද්ධත්වයට උපාසිකාව ගැන. මෙයා සාමාවතී බිසව ගේ මෙහෙකාරිය. ඉතිං සාමාවතී බිසවට දිනපතා ම මල් අරගෙන එන්නේ මෙයා. හැමදාම මල් ගේන්න කියල කතවනු හතරක් ඉල්ලෙගෙන කතවනු දෙකක මල් අරගෙන එනවා. ඉතිරි කතවනු දෙක ඉහේ ගත ගන්නවා. දවසක් මල් ගේන්න ගියපු බුද්ධත්වයට බුදු රජාණන් වහන්සේ ළඟට ගිහින් බණ ඇහැව්වා. බණ අහල ධර්මය අවබෝධ කළා. ච්ඡා මෙයා මොක ද කළේ? අර කතවන හතරම දිල මල් අරගෙන ඇවිල්ලා සාමාවතීට ඇතළු පිරිසට දුන්නා. “මොකද අද මල් ගොඩක්” කියල සාමාවතිය ඇහැව්වා. බුද්ධත්වයට ඇත්ත කිව්වා. ඊට පස්සේ සාමාවතිය ඇතුළු පිරිසට බණ කිව්වා. ඒ ඔක්කෝම කාමරේකට එක්කගෙන ගියා ද? එක්ක ගිහින් “ආ! එක එක්කෙනා පෝළිමේ එන්න. ඉස්සර වෙලා සාමාවතී එන්න. මේව කාටවත් කියන්න ච්ඡා” කියල රහසේ පැත්තකට වෙලා කුටු කුටු ගාලා මාර්ගඵල දිල රහසේ ම පිටත් කළා ද? එහෙම කළේ නැහැ. එතකොට අපට ජේනවා බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය තුළ රහස් බණක් නැහැ කියල. බුද්ධත්වයට කම්මට්ඨානාවාර්තියක් ද? නැහැ. මෙතැන සිද්ධ වුණේ ධර්ම කතාවක් විතරයි.

බුද්ධත්වයට ගෙන් ධර්මය අහල සාමාවතිය ඇතුළු පිරිස මොක ද කළේ? ඒ ධර්මය ප්‍රගුණ කළා. රජ්ජුරුවන් ගේ අතින් බිසව මාගන්ධියා මේ පිරිසට ඉරිසියා කළා. වියා මොකද කළේ? සාමාවතිය ඇතුළු පිරිස කාමරවලට දාලා දොරවල් වහල අමු අමුවේ ම ගිණි

තිබ්බා. "චික්කෙනෙක්වත් තරහක් ඇති කරගන්න එපා. ධර්මයේ ම හිත පිහිටුවා ගන්න"කිව්වා. ගිහි දැල් වලින් අමු අමුවේ ම පිවිච්ලා යද්දි මේ අය ධර්මයේ ම හිත පිහිටුවා ගෙන හිටියේ. අන්න ඒ නිසා සියළු දෙනා ම ධර්මයෙන් ආරක්ෂා වුණා. **ධම්මෝ හවේ රක්ඛති ධම්මචාරී** කියන්නේ අන්න ඒක යි.

පළවෙනි ධ්‍යානය ඇති කර ගත්තොත් හර....

බුදු රජාණන් වහන්සේ දේශනා කළා යම් කිසි කෙනෙක් අර කියපු ආකාරයට පළමු වෙනි ධ්‍යානය ඇති කරගන්නව. ධ්‍යානය අයිති වෙන්නේ මාර්ගයට යි. ධ්‍යානයක් තුළ තියෙන්නේ රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඤ්ඤාණ කියන පංච උපාදානස්ඛන්ධයක්. දැන් මෙයා මොකද කරන්නේ? ධ්‍යානය තුළ ඉඳල ඒ පංච උපාදානස්ඛන්ධය විදුර්ගතාවට හරවනවා.

ඒ පංච උපාදානස්ඛන්ධය අතිත්‍ය වශයෙන් බලනවා. අතිත්‍ය වශයෙන් බලනවා කියන්නේ හේතූන් නිසා හට ගත්තු දෙයක් හේතු නැති වීමෙන් නැති වෙලා යනවා කියල නුවණින් විමසලා බලනවා. රූපය කියන්නේ සතර මහා ධාතූන් ගෙන් හට ගත්තු දෙයක්. විඤ්ඤාණ කියන්නේ ස්පර්ෂයෙන් හට ගත්තු දෙයක්. සංඥා කියන්නේ ස්පර්ෂයෙන් හට ගත්තු දෙයක්. සංස්කාර කියන්නේ ස්පර්ෂයෙන් හට ගත්තු දෙයක්. විඤ්ඤාණය කියලා කියන්නේ නාමරූප වලින් හට ගත්තු දෙයක්. මේව හට ගන්න හේතු වෙච්ච හේතූන් නැති වීමෙන් වෙනස් වෙලා යනවා කියල නුවණින් විමසන කොට වයාට ඒකෙ අතිත්‍යතාවට තේරෙන්නට පටන් ගන්නවා.

ඊළඟට මෙයා ඒ පංච උපාදානස්ඛන්ධය දුක් වශයෙන් විමසලා බලනවා. යමක් අතිත්‍ය නම් ඒක දුකයි. වයා චිතැතින් නවතින්නේ නැහැ. යමක් අතිත්‍ය නම් ඒක දුකයි. වයා චිතැතින් නවතින්නේ නැහැ. මේ රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඤ්ඤාණ කියල පංච උපාදානස්ඛන්ධය රෝගයක් වශයෙන් නුවණින් විමසලා බලනවා. ගඬුවක් වශයෙන් විමසලා බලනවා. උලක් වශයෙන් නුවණින් විමසලා බලනවා. ඊළඟට මෙයා චිතැතින් නවතින්නේ නැහැ. පීඩාකාරී දෙයක් හැටියට, අනුන් ගේ දෙයක් හැටියට නුවණින් විමසනවා.

අනුන් ගේ දෙයක් පුළුවන් ද තමන්ට ඕන විදියට පාවිච්චි කරන්න? බැහැ. ඒක පවත්වන්නෙ අනුන්ට ඕන විදියට යි. බුදු රජාණන් වහන්සේ පෙන්වලා දෙනවා මේ පංච උපාදානස්ඛන්ධය දිහාත් බලන්න කියල තමන්ට අයිති නැති අනුන් ගේ දෙයක් හැටියට.

මේවිදියට බැලුවොත් හරියට හරි.....

රිළඟට උන්වහන්සේ වදාළා මේ පංච උපාදානස්ඛන්ධය දිහා නැස් වැනස් යන දෙයක් වශයෙන් බලන්න කියලා. මම කියන දෙයින් මගේ කියන දෙයින් මගේ ආත්මය කියන දෙයින් හිස් දෙයක් හැටියට මේ පංච උපාදානස්ඛන්ධය දිහා බලන්න කිව්වා. ඒ විතරක් නෙමෙයි අයිතිකාරයෙක් නැති දෙයක් හැටියට බලන්න කිව්වා. මේ විදියට චකොළොස් ආකාරයකට රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඤ්ඤාණ කියන පංච උපාදානස්ඛන්ධය දිහා සමාධියට පිහිටලා නුවණින් විමස විමස බලන කොට එයා තුළ විදුර්ශනාව පිටිහලා නුවණින් විමස විමස බලන කොට එයා තුළ විදුර්ශනා ප්‍රඥාව වැඩෙන්න පටන් ගන්නවා. බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා මේ විදියට පංච උපාදානස්ඛන්ධය තිත්ත වෙනකම් ම විදුර්ශනා කරන්න කියලා.

එයා මේවිදියට දිගින් දිගට ම පංච උපාදානස්ඛන්ධය තිත්ත වෙනකම් ම චකොළොස් ආකාරයකින් විදුර්ශනා කර කර යද්දි එයා ගේ හිත පංච උපාදානස්ඛන්ධයේ පිහිටන්නේ නැතිව යනවා. ඒ කියන්නේ එයාගේ හිත රූපයේ පිහිටන්නේ නැතිව යනවා. මෙයා ගේ හිත සැප, දුක්, උදේක්ෂා කියන වේදනාවන් ගේ පිහිටන්නේ නැතිව යනවා. මෙයාට වේදනාවක් තිත්ත වෙලයි තියෙන්නේ. මේ විදියට ම මෙයා ගේ හිත සඤ්ඤාවේ පිහිටන්නේ නැතිව යනවා. සඤ්ඤාවක් මෙයාට තිත්ත යි. චේතනා පහළ කර කර කර්ම රැස් කරමින් යන සංස්කාරයන් ගේ හිත පිහිටන්නේ නැතිව යනවා. සංස්කාරත් මෙයාට තිත්ත යි. විඤ්ඤාණය තුළ හිත පිහිටන්නේ නැතැ. මෙයා ගේ හිත යි ප්‍රඥාව යි වැඩීම නිසා පංච උපාදානස්ඛන්ධයෙන් ම හිත නිදහස් වෙනවා.

නිවනේ හිත පිහිටන්නේ.....

පංච උපාදානස්ඛන්ධයෙන් හිත නිදහස් වුණාට පස්සේ මෙයා සිහි කරනවා ඒ පංච උපාදානස්ඛන්ධය කෙරෙහි ඇති තණ්හාව නැති වකම යි සැපය. එයම යි ශාන්ත. (ඒතං සන්තං) එයම යි ප්‍රණීත (ඒතං පණීතං) පුඤ්ඤාභිසංඛාර, අපුඤ්ඤාභිසංඛාර, ආනෙඤ්ජාභිසංඛාර කියන සියළු සංස්කාරයන් සංසිඳි ගිය (යද්දං සබ්බසංඛාර සමථෝ) සියළු කෙළෙසුන් නැති වී ගිය (සබ්බුපධි පටිනිස්සග්ගෝ) තණ්හාව ක්ෂය වී ගිය (තණ්හක්ඛයෝ) නො ඇල්මක් ඇද්ද (විරාගෝ) ඇල්ම නිරැද්ධ වීමක් ඇද්ද (තිරෝධෝ) එයම යි ශාන්ත වූ නිවන (තිබ්බානං) කියලා ඒ අලා නිවනේ හිත පිහිටුවනව. ඒක තමයි ඵලය.

දැන් ඔබ මේ කොහේවත් දැක්ක ද බුදු රජාණන් වහන්සේ දේශනා කරලා තියෙනවා අධිෂ්ඨාන කරන්න කියලා "මාර්ගඥාන පහළ වේවා! ඵලඥාණ පහළ වේවා!" කියලා. එහෙම නම් ඒව ඔක්කෝම අර රහසේ අඩගහල දෙන මිට්ටා කමටහන් වලට අයිති දේවල් මිසක් බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මයට අයිති දේවල් නෙමෙයි.

මේකෙ තියෙන්නේ මොකක් ද? ධ්‍යානසංඝ පිහිටලා පංච උපාදානස්ඛන්ධය තිත්ත වෙනකම් විදුර්ශනා කරන කොට පංච උපාදානස්ඛන්ධයෙන් හිත නිදහස් වෙනවා. ඒ මොහොත වෙනකොට මෙයා ගේ ප්‍රඥාව තියුණු විදියට වැඩිගෙන යනවා. එතකොට මෙයා මොකද කරන්නේ ? ඒ අමා නිවනේ හිත පිහිටුවා ගන්නවා. ඒක සඤ්ඤාවක්. අපි ගිරිමානන්ද සුත්‍රයේ දී ඒ සඤ්ඤාව ගැන ඉගෙන ගත්තා. ඒ තමයි නිරෝධ සඤ්ඤාව. මේක වල සමාපත්තියක්.

ගැඹුරු නුවණකින් තේරුම් ගන්න ඕන....

ආනාපනසතිය තුළ කරන්න තියෙන්නේ මේක යි. අනිච්ඡායෙන් ම පංච උපාදානස්ඛන්ධයෙන් හිත නිදහස් වෙනකම් ම විදුර්ශනා වඩන්න ඕන. දැන් ඔබට හිතෙන්න පුළුවන් නිරෝධ සඤ්ඤාව තුළත් හඳුනා ගැනීමක් තියෙනවා නෙ කියලා. හැබැයි ඒ හඳුනා ගැනීම පංච උපාදානස්ඛන්ධයට අයිති හඳුනා ගැනීමක් නෙමෙයි. එතැන හඳුනා ගන්නේ පංච උපාදානස්ඛන්ධයෙන් නිදහස් වූ බව යි. තණ්හාවෙන් නිදහස් වූ බව යි. බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා අන්න ඒ නිරෝධ සඤ්ඤාව තුළ සියළු ආසුවයන් ක්ෂය කරලා අර්හත්වයට පත් වෙන්න පුළුවන් කර තියෙනවා කියලා. එහෙම නම් අපට තේරෙනවා කෙනෙකුට පළමු වෙති ධ්‍යානය තුළත් විදුර්ශනා වඩලා අර්හත්වයට පත් වෙන්න පුළුවන්කම තියෙනවා. ඒකෙ දී බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා ඒ විදියට නිරෝධ සඤ්ඤාව තුළ හිත වඩද්දී යම් කිසි කෙනෙකුට අර්හත්වයට පත් වෙන්න පුළුවන් ආකාරයට හිත වැඩුණේ නැත්නම් ඒ කෙනා ස්ථිරව ම ඕරම්භාගීය සංයෝජන ධර්ම ප්‍රභාණය කරලා අනාගාමී තත්වයට පත් වෙලා බුන්ම ලෝකේ ඉපිද වහෙදී පිරිනිවන් පානවා කියලා.

දැන් බලන්න සමාධියක් දියුණු කර ගන්න පුළුවන් කම ජීවිතයකට කොච්චර ලාභයක් ද කියලා. සමහරුන්ට සමාධියක් දියුණු වෙනවා. නමුත් ඒ ප්‍රමාණයට ප්‍රඥාව දියුණු වෙන්නේ නැහැ. ප්‍රඥාව දියුණු වෙන කෙනා ප්‍රඥාව දියුණු කරමින් ම සමථය වඩන්න ඕන. යම් කිසි කෙනෙකුට සමථ විදුර්ශනා දෙකම වැඩෙන්නේ නැත්නම්

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා හිස ගිහි ගත්ත කෙනෙක් ඒ ගිහින නිවන්න මහන්සි ගන්නවා වගේ ඒරියයකින් යුතු ව සමට විදුර්ශනා දෙක ම දියුණු කරගන්න මහන්සි ගන්න ඕන කියලා.

කැමති කෙනෙකුට කැමති ක්‍රමයක්....

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා දෙවන ධ්‍යානය තුළදීත් ඔය ආකාරයට ම විදුර්ශනා වඩල නිවනේ හිත පිහිටුවන් පුළුවන් කම තියෙනවා කියලා.

කැමති කෙනෙකුට තුන් වෙනි ධ්‍යානය තුළත් පංච උපාදානස්ඛන්ධය මේ විදියට ම විදුර්ශනා කරල නිවනේ හිත පිහිටුවන්න පුළුවන්කම තියෙනවා කියලා.

ඒ චිතරක් නෙමෙයි. කැමති කෙනෙකුට හතර වැනි ධ්‍යානය තුළත් විදුර්ශනා වඩල නිවනේ හිත පිහිටුවන්න පුළුවන් කම තියෙනවා.

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා රූප ධ්‍යාන ඉක්මවා ගිහිල්ලා අරූපී ධ්‍යාන දක්වා සමාධිය දියුණු කරන කෙනෙකුට ආකාසානඤ්චායතනය කියන අරූප ධ්‍යානය තුළත් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය කියන අරූප ධ්‍යානය කියන අරූප ධ්‍යාන තුළත්, ආකිඤ්චඤ්ඤායතන කියන අරූප ධ්‍යානය තුළත් මේ ආකාරයට ම විදුර්ශනා වඩලා නිවනේ හිත පිහිටුවා ගන්න පුළුවන් කම තියෙනවා.

නමුත් හේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය කියන අරූප ධ්‍යානය තුළ ඒ ආකාරයට පංච උපාදානස්ඛන්ධය විදුර්ශනා කරල නිවනේ හිත පිහිටුවා ගන්න පුළුවන් කමක් නැහැ කියලා බුදු රජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළා. ඒකට හේතුව තමයි හේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය කියන්නේ සඤ්ඤාවක් ඇත්තේත් නැති නැත්තේත් නැති ස්වභාවයක සියුම් සමාධියක්. අන්න ඒ නිසා තමයි හේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන අරූප ධ්‍යානය තුළ විදුර්ශනා වඩල නිවනේ හිත පිහිටුවන්න බැර. නමුත් අනිත් හැම ධ්‍යානයක් තුළ ම ඒක කරන්න පුළුවන්.

ආශ්චර්යවත් ශ්‍රී සද්ධර්මය.....

චිතකොට බලන්න බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා ධර්මය කොයිතරම් ආශ්චර්යවත් පිරිසිදු පැහැදිලි ධර්මයක් ද කියලා. යම් කිසි කෙනෙක් මේ ධර්මය දැන ගත්තොත් කවදාවත් මේ ධර්මය

පාචා දීල වෙන ආගමකට යයි ද? කවදාවත් ම වෙන්හේ නෑ. මේ ධර්මය දන්නේ නැති නිසාම යි ආගම පාවලා දෙන්නේ. අන්න ඒ නිසා යි මම කිව්වේ අඟුනවත්කම නිසා ම යි අන්ධ බාල පෘතග්ජන පිරිස තිසරණය පාවලා දෙන්නේ කියල. ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයෙක් නම් ජීවිතය නිසාවත් මේ වගේ වටිනා ධර්මයක් පාවලා දෙන්නේ නෑ.

ඉතින් ආනන්ද භාමුදුරුවෝ බුදු රජාණන් වහන්සේ ගෙන් අහනවා “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සමහර අය අරූප ධ්‍යාන දක්වා ම සමාධි දියුණු කරල නිවන් අවබෝධ කරනවා. සමහර අය පළමු වෙනි ධ්‍යානයෙන්, සමහර අය දෙවනි ධ්‍යානයෙන් සමහර අය තුන් වෙනි ධ්‍යානයෙන්, සමහර අය හතරවෙනි ධ්‍යානයෙන් මේ විදියට නිවන් අවබෝධ කරනවා. මේකට හේතුව කුමක් ද?” කියල.

බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා “පින්වත් ආනන්ද, ඕකට තමයි කියන්නේ එක එක්කෙනා තුළ තියෙන ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් ගේ වෙනස්කම” කියල.

එහෙම නම් අපි එක එක්කෙනා තුළ අභ්‍යන්තර කුසලතා වැඩෙන්නෙ විවිධාකාරයට යි. අන්න ඒ නිසා ම මේ ධර්මයට කියන්නේ **පච්චත්තං වේදිත්ඛිබ්බෝ විඤ්ඤති** කියල. ඒ කියන්නේ බුද්ධිමත් අය තමන් ගේ නුවණේ ප්‍රමාණයට අවබෝධ කර ගන්නවා කියල. සමහර අය හොඳට සමාධිය වඩල ඊට පස්සේ විදුර්ශනාව වඩනවා. සමහරු ඉස්සෙල්ලා ම විදුර්ශනාව වඩනවා. එතකොට ඒ තුළ ඒ කෙනාගේ අවබෝධයට සුදුසු ආකාරයට සමාධිය වැඩෙනවා. මේ වගේ එක එක්කෙනා අදාළ පිළිවෙළවල් වලින් සමථ විදුර්ශනා වඩාගෙන මේ ධර්මය අවබෝධ කර ගත යුතු යි.

මේ ධර්මය මැරලා අවබෝධ කරන දෙයක් නෙමෙයි. ...

දැන් ඕබට තේරෙනවා ඇති මේ කියපු එකක්වත් ප්‍රාර්ථනාවකින් ලබන්න පුළුවන් දේවල් නෙමෙයි. අනික තමයි මේ එකක්වත් මරණින් පස්සේ කරන්න පුළුවන් දේවල් නෙමෙයි. මේ ජීවිතේ ගෙව්ලා යන්න ඉස්සෙල්ලා උත්සාහයෙන් චීරයෙන් යුතු ව සිත පිට්ටුවා ගෙන අකුසල ධර්මයන් ප්‍රභාණය කරමින් කුසල ධර්මයන් උපදවා ගෙන මේ ජීවිතයේ දී ම යි මේ ධර්මය අවබෝධ කරගන්න තියෙන්නේ. හිතන්න පුළුවන් නම් ලොකු පංචි කියල හේදයක් නැහැ. බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ කාලයේ අචුරුදු හතේ පුංචි දුරුවන් පවා මේ ධර්මය අවබෝධ කර ගෙන රහතන් වහන්සේලා බවට පත් වුණා.

හිතනින් බැර කෙනා කොයිතරම් වයසින් මේරුවන් දර කොටසක් වගේ තමයි. ඔහේ කාලා බීලා මැරලා යනකම් දිරව දිරව ඉන්නවා. හිතේ කොයි තරම් අකුසල් ඇති වුණත් හිතනින් බැර කෙනාට ඒ ගැන කිසි ම ගානක් නැහැ. අටුවන් බැහැරපු දර කොටසක් වගේ තමයි. ජීවිතය අවබෝධ කර ගන්න පුළුවන් හැකියාව තියෙද්දි අවබෝධ නො කර ඔහේ මැරලා යනවා.

මරණය සිහි කරන විට විරිය වැඩෙන්නේ....

හිතනින් පුළුවන්කම හිතන් ලැබෙන්නේ නැහැ. චියා හිතනින් පටන් ගන්න ඕන. ඒකට මම රහසක් කියන්නම්. හැබැයි මේව රහස් උනාට වලිපිට දේවල්. හිතනින් පුළුවන් කම ඇති වෙන්න නම් මරණ සතිය වඩන්න ඕන.

ඔබ මෙහෙම හිතන්න "මම අද රැට මැරුණොත් මම මැරෙන්නේ මේ අකුසල ධර්මයන්ගෙන් පිරිවිච හිතක් තියා ගෙන ද? කර්මයට අනුව යි මරණින් පස්සේ උපතක් කරා යන්නේ. මගේ ජීවිතයට ආරක්ෂාවක් සලස ගෙන තියෙනවා ද?" කියල හිතර හිතර ම කල්පනා කරන්න ඕන. අන්න එතකොට හිතට බයක් ඇති වෙනවා. අකුසල් ධර්මයන් ප්‍රභාණය කරන්න විරියක් ඇති වෙනවා. හිත ඉක්මනට ධර්මයන් තුළ පිහිටුව ගන්න හැකියාව ලැබෙනවා.

දැන් ඔබ හිදාගන්න ලෂ්ඨි වෙත කොට මෙහෙම කල්පනා කරන්න. "බැර වෙලාවක් මම හින්දෙන් මළොත් මට මොක ද වෙන්නේ? ඒ නිසා මම ඉක්මනට කුසල් ධර්මයන් ගේ හිත පිහිටුවා ගෙන හිදා ගන්න ඕන" කියල හින්ද යනකම් ම විදර්ශනා වඩන්න පුරුදු වෙන්න. උදේ නැඟටපු ගමන් කල්පනා කරන්න "හප්පා! මම ඊයේ රෑ යන්නම් බේරුනා. අද දවසේ මොකක් වෙයි ද දන්නේ නැහැ. මම අද දවසේ හිත, කය, වචනය සංවර කරගෙන මෙහි සහගත ව ජීවත් වෙනවා. අකුසල ධර්මයන් ගෙන් හිත ආරක්ෂා කරගෙන කුසල ධර්මයන් හිත තුළ පවත්වා ගන්නවා" කියල. මෙන්න මේ විදියට තමයි හිතන ආකාරය හරි ගස්සගෙන ඉක්මනට ඉක්මනට වැරදි වලින් අත් මිදෙන්න සිහිට පිහිටුවා ගන්න තියෙන්නේ. දැන් ඔන්න ඔබට මම ධර්මය අවබෝධ කර ගන්න නම් හිතනින් ඕන පිළිවෙලේ රහස මම ඉගැන්නුවා.

හිත ජය ගෙන දුක ජය ගන්න....

ඔබ මේ ජීවිතයේ දී ම බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය අවබෝධ කර ගන්න මහන්සි ගන්න ඕන. ඒ සඳහා ඔබ මම කියපු

ආකාරයට හිතන්න පටන් ගන්න ඕන. මම සිහියෙන් ඉන්න කෙනෙක් වෙනවා. මම නුවණින් කල්පනා කරල කටයුතු කරන කෙනෙක් වෙනවා. මම අකුසල් දුරු කරන කෙනෙක් වෙනවා. මම නුවණින් කල්පනා කරලා කටයුතු කරන කෙනෙක් වෙනවා. මගේ ජීවිතයේ වෙච්ච පරණ වැරදි ගැන අකුසල් ගැන මම හිත හිතා පසු තැවෙන්නේ නෑ. මම අකුසල් ධර්ම ප්‍රභාණය කරල කුසල ධර්ම දියුණු කර ගන්න කෙනෙක් වෙනවා කියල ඔබේ හිතට දැඩි අධිෂ්ඨානයක් ඇති කරගන්න ඕන. චිතකොට ඔබටත් මේ ජීවිතයේ දී ම චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කර ගෙන සංසාර දුකින් නිදහස් වෙන්නට පුළුවනි. ඒ සඳහා ඔබට මේ ශ්‍රී සද්ධර්මය උපකාර වේවා! කියල අපි ප්‍රාර්ථනා කරනවා.

ආයු!ආයු!!ආයු!!!